

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА

Бр. 7-15
06.02.2025 год.
Београд, Милана Ракића бр. 4, тел. 2637-565

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА 2024. ГОДИНА

Београд, 2025. године

Садржај

1	ИСТРАЖИВАЊА.....	3
1.1	Е-КУЛТУРА.....	3
1.2	КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ У ЦИЉУ ДУГОРОЧНОГ ПЛАНИРАЊА КУЛТУРНОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	6
1.3	УМЕТНИЧКА ИГРА У СРБИЈИ.....	9
1.4	КУЛТУРА И БЕЗБЕДНОСТ.....	11
1.5	ОСНАЖИВАЊЕ УЛАГАЊА ПРИВАТНОГ СЕКТОРА У РАЗВОЈ УМЕТНОСТИ И КУЛТУРЕ У ЈАВНОМ ИНТЕРЕСУ	12
1.6	КУЛТУРА ПРИСТУПАЧНОСТИ - ПОЗОРИШТА	13
1.7	КУЛТУРНА ДИПЛОМАТИЈА СРБИЈЕ: АНАЛИЗА АКТИВНОСТИ КУЛТУРНО-ИНФОРМАТИВНИХ ЦЕНТРА СРБИЈЕ У СВЕТУ	15
1.8	ШКОЛА И МУЗЕЈ	16
1.9	УЛОГА И ЗНАЧАЈ МУЗИЧКИХ ФЕСТИВАЛА У ТУРИСТИЧКОЈ ПРОМОЦИЈИ СРБИЈЕ	18
1.10	„Ђирилица“: КАМПАЊА 2024.	20
1.11	КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ У ЈАВНИМ БИБЛИОТЕКАМА У СРБИЈИ.....	21
2	МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ	
	КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА.....	21
3	ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ	27
3.1	ЧАСОПИС КУЛТУРА	27
3.2	ЕДИЦИЈА: КУЛТУРНИ КОД	28
3.3	ЕДИЦИЈА „УКУСИ“	29
3.4	ШТАМПА ПУБЛИКАЦИЈА	30
4	ПРОГРАМИ И ПРОМОВИСАЊЕ РАДА.....	30
4.1	ЦИКЛУС ТРИБИНА „СТЕВАН МАЈСТОРОВИЋ“ И ПРОМОВИСАЊЕ РАДА ЗАВОДА	30
4.2	ПРОГРАМИ „МЛАДИ У ФОКУСУ“	35
4.3	НАГРАДА „НОВИЦА ТАДИЋ“	36
4.4	БЕОГРАДСКИ КОНТРАПУНКТ И ФОРУМ О СТВАРАЛАШТВУ.....	37
4.5	БИБЛИОТЕКА ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА.....	40
4.6	PRESS ИЗВЕШТАЈ.....	41
5	ДИГИТАЛИЗАЦИЈА.....	50
5.1	ВРЕМЕНСКА ЛИНИЈА КУЛТУРЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И СРБА ВАН МАТИЦЕ	50
5.2	ИНТЕРНЕТ КАТАЛОГ СЛИКА УМЕТНИКА НАДЕЖДЕ ПЕТРОВИЋ, САВЕ ШУМАНОВИЋА И ЈОВАНА БИЈЕЛИЋА.....	51

1 ИСТРАЖИВАЊА

1.1 Е-култура

Руководиоци пројекта: Слободан Мрђа и Биљана Јокић.

Координатори пројекта по областима: Маша Вукановић (заводи за заштиту споменика), Маријана Миланков и Маја Маринковић (биоскопи), Богдана Опачић (поливалентни центри за културу), Драгана Мартиновић и Пеђа Пивљанин (изложбене галерије), Маја Тодоровић (удружења у култури).

Технички координатор: Маријана Узуновски.

Институционална сарадња: Републички завод за статистику (РЗС), Републички геодетски завод, Народни музеј у Београду, Народна библиотека Србије, Архив Србије, Републички завод за заштиту споменика културе, Народно позориште у Београду и Филмски центар Србије.

Основне информације о пројекту и разлози за наставак активности

Информациони систем е-Култура је континуирани пројекат Завода за проучавање развика који се од 2013. године одвија у партнерству са Републичким заводом за статистику и представља извор података за званичну статистику у култури Србије.

Развој информационог система подразумева периодично преиспитивање основних евиденција и структуре података, као и њихово усклађивање са међународним стандардима, па је у складу с тим Завод постао члан ЕГМУС-а (европске мреже установа које су задужене за статистику о музејима на националном нивоу) 2017. године.

Информациони систем е-Култура, такође, представља основ за развој других националних пројеката и активности, као што су праћење реализације Акционог плана Владе Републике Србије, стратешко планирање у култури, те праћење ефеката предузетих мера државних органа на различитим нивоима управљања, као и обезбеђивање података за потребе Портала ГЕО Србија (Националне инфраструктуре геопросторних података) и Сектора статистике Секретаријата за управу Града Београда.

Поред континуираних активности у домену методологије, унапређују се и процедуре ажурирања података као и развој технолошких решења. У складу са овим циљем, сваке године се додатним програмирањем система унапређује технолошко решење и омогућава унапређено претраживање и груписање података по додатним критеријумима и индикаторима.

Пројектне активности реализоване у 2024. години

Прва група реализованих активности (редован процес одржавања и развоја система):

- ажурирање адресара институција;
- годишњи циклус статистичких истраживања (биоскопи, музеји, галерије и позоришта);
- преиспитивање и редефинисање критеријума класификације, основних евиденција и постојеће структуре података;
- одржавање и развој програмског пакета у складу са променама структуре и обима података и процедура ажурирања и извештавања;
- одржавање, унапређење и ажурирање структуре података на сајту пројекта е-Култура;
- припрема статистичких извештаја и публикација у сарадњи са Републичким заводом за статистику;
- учешће на редовном годишњем састанку групе ЕГМУС (Париз, Француска, 08.-11. октобар 2024. године).

Друга група реализованих активности (односи се на потпројекте започете током 2018. године за потребе Владе Републике Србије и Министарства културе Републике Србије):

- анализа постојеће структуре података и платформе за праћење реализације Акционог плана Владе Републике Србије у делу који се односи на праћење посећености одабраних група установа на месечном нивоу;
- обезбеђивање података за потребе ГЕО Србије (Националне инфраструктуре геопросторних података) и Сектора статистике Секретаријата за управу Града Београда;

Развој система е-Култура је од изузетног значаја за целокупан ресор културе у Србији и суштински је везан за процесе дигитализације на свим нивоима. Развојем јединственог истраживачко-информационог система, сви подаци о институцијама културе у Србији ће се налазити на једном месту у савременом информатичком окружењу, што представља основу за научно-истраживачки рад у култури, статистику у култури и индикаторе културног развоја. Овако конципирана истраживачко-информациона платформа и подршка култури омогућава израду квалитативних и квантитативних индикатора о учешћу културе у одрживом друштвеном развоју.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4214	Услуге комуникација.	Интернет и слично.	Закуп VPS сервера e-Kultura, 1 година	100,000.00	100,000.00	0.00
4222	Трошкови службених путовања у иностранству.	Трошкови превоза за службени пут у иностранство (авион, аутобус, воз и сл.).	Авио превоз путника, хотелски смештај и дневнице (2 особе) за редовни годишњи састанак EGMUS-а (европска група за музејску статистику).	140,000.00	140,000.00	0.00
5122	Административна опрема.	Рачунарска опрема.	Замена застареле аудио и видео опреме.	400,000.00	399,680.64	319.36
5151	Нематеријална имовина.	Лиценца за софтвер.	Софтвер за заштиту система Symantec Endpoint Protection, годишња лиценца. Microsoft Office 365 Apps for Business, 24 годишње лиценце. Adobe Acrobat Pro DC, годишња лиценца. Софтвер за базе података Microsoft PowerBI, годишња лиценца.	500,000.00	499,959.94	40.06
Укупно				1,140,000.00	1,139,640.58	359.42

1.2 Културне политике у циљу дугорочног планирања културног развоја Републике Србије

Координатор: Богдана Опачић.

Сарадници: Маријана Миланков и Маја Годоровић.

Током 2024. године Завод за проучавање културног развитка је наставио сарадњу са локалним самоуправама у циљу доношења локалних стратешких планова у култури.

Скупштина града Ужица је 28.12.2023. године усвојила *Стратегију развоја културе града Ужица 2024 – 2029* која је урађена у сарадњи са Заводом за проучавање културног развитка. Медијско представљање Стратегије уприличено је 24.01.2024. године на коме су, поред представника Градске управе Ужице и комисије пројекта Национална престоница културе, говорили директор Завода, Владан Церовић и Богдана Опачић истраживач у Заводу.

Министарство културе Републике Србије је почетком 2024. године донело одлуку да ће Национална престоница културе 2025. године бити Зрењанин. Градска управа Зрењанин је добијањем титуле Националне престонице културе покренула иницијативу за израду локалног стратешког документа у области културе за период од пет година, од 2025. до 2029. године.

Градска управа Зрењанин је формирала Радни тим за израду *Локалног плана развоја културе града Зрењанина*, који има 16 чланова. Чланови Тима су: представници локалних јавних установа културе, представник ресора образовања, представник Канцеларије за младе, представник Туристичке организације Зрењанина, представници словачке, мађарске и румунске националне мањине, представник културно – уметничких друштава, представник удружења грађана у култури и представник Градске управе Зрењанин. Градска управа Зрењанин је донела одлуку да други стратешки документ развоја културе изради партнерски са Заводом за проучавање културног развитка. Уговор је потписан у октобру 2024. године. Истраживања и израду Локалног плана развоја културе града Зрењанина реализују истраживачи Завода, Богдана Опачић и Маријана Миланков.

Израда Локалног плана развоја културе града Зрењанина 2025 – 2029 са петогодишњим Акционим планом почела је у октобру 2024. године. Усклађена је са Законом о планском систему и Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика. Израда стратешког документа подразумева отворени, јавни и партиципативни процес у коме су сви актери у култури, као и грађани Зрењанина и насељених места позвани да дају своје мишљење и сугестије. У ту сврху представници Завода за проучавање културног развитка су у сарадњи са

Радним тимом израдили упитник намењен грађанима Зрењанина и насељених места. Анкетно истраживање, путем онлајн платформе, почело је у новембру 2024. године и трајаће до краја фебруара 2025. године. До краја децембра 2024. године на упитник је одговорило 146 грађана старијих од 14 година. Запослени у установама културе анкетирани су путем онлајн упитника током новембра и децембра 2024. године. На упитник је одговорило 103 запослених, односно 40% од укупног броја запослених у локалним јавним установама културе. За потребу спровођења интервјуа и фокус група креирани су специјализовани упитници. Кроз интервјуе и фокус групе током новембра и децембра 2024. године у консултативном процесу учествовало је 137 представника заинтересованих страна, а даљи наставак спровођења интервјуа и фокус група је планиран за јануар и фебруар 2025. године.

Према Уговору, Локални план развоја културе града Зрењанина Завод за проучавање културног развоја би требало да преда Градској управи Зрењанин до краја априла 2025. године. Након тога се очекује јавна расправа и усвајање стратешког документа од стране Градског већа и Скупштине Града.

Разговори о изради локалних стратешких докумената у култури, у сарадњи са Заводом, су вођени са представницима општине Врњачка Бања (у октобру 2024. године), града Суботице (у децембру 2024. године) и града Шапца (у септембру 2024. године). Градској управи Шабац предати су план и трошковник израде стратешког документа за период 2026 – 2030. године, те се даља сарадња очекује током 2025. године.

Завод је Министарству културе проследио извештај о локалним културним политикама за потребе састанка Пододбора за истраживање, иновације, информационо друштво и социјалну политику који ће се одржати почетком 2025. године.

У циљу унапређења локалних културних политика истраживачи Завода су током 2024. године представљали резултате истраживања спроведених претходних година, у оквиру којих су заинтересованим странама дате препоруке за унапређење културног живота у Србији.

У мају 2024. године представљени су резултати истраживања о уметничкој, занатској и индустријској обради стакла и његовој презентацији у Србији од 19. века до данас. Тим поводом у Заводу је одржана трибина „Стакло - материјал у коме се рефлектује цивилизација“, на којој су истраживачи Богдана Опачић и Драгана Мартиновић представили резултате истраживања и дали препоруке за унапређење очувања наслеђа од стакла и очувања савремене уметничке обраде стакла. На трибини су учествовали представници Музеја примењене уметности, Музеја Југославије, Народног музеја Зрењанин, удружења које се бави очувањем наслеђа из Зајечара, атељеа који се бави израдом витража из Сомбора, уметник и професор на Филолошко – уметничком факултету у Крагујевцу, уметница и професорка на Академију уметности у Новом Саду и уметница која поседује сертификат Министарства привреде

„Отворена шака“ у области уметничких заната. Трибину је модерирао истраживач Дејан Загорац. У исто време објављена је и електронска публикација истраживања „Стакло - материјал у коме се рефлектује цивилизација“ аутора Богдане Опачић, Драгане Мартиновић и Дејана Загорца. Током теренског дела истраживања 2023. године о уметничкој, занатској и индустријској обради стакла снимљен је и документарни филм „Стакларске, занатске и уметничке радионице у Србији“ који је из два дела приказан на РТС 2 у октобру 2024. године.

Завод за проучавање културног развоја је током 2024. године наставио сарадњу са Факултетом драмских уметности у Београду. Наиме, истраживачи Завода, Богдана Опачић и Слободан Мрђа су априлу 2024. године студентима друге године смера Менаџмент културе и медија и продукција позоришта Факултета драмских уметности у Београду одржали предавање *о истраживањима у области културе и о стратешком планирању у култури на примеру Града Чачка који је 2023. године понео титулу Националне престонице културе*. У октобру 2024. године истраживач Јасна Димитријевић је студентима друге године смера Менаџмент културе и медија и продукција позоришта одржала предавање на тему *стратешког планирања у култури, ради упознавања студената са теоријским оквиром и са примерима институционалних пракси*. Студентима Катедре за менаџмент и продукцију позоришта, радија и културе у новембру 2024. године истраживач Маша Вукановић одржала је консултативно предавање и радионицу на тему: *технике интервјуа, групног интервјуа и фокус група*. По упознавању са теоријским одредницама ових истраживачких техника, разматрана је њихова примена у истраживању о могућностима ревитализације тржног центра Чумићево сокаче у Београду.

Завод за проучавање културног развоја је 2024. године остварио сарадњу и са Факултетом музичке уметности у Београду. Наиме, у мају 2024. године су истраживачи Богдана Опачић и Слободан Мрђа одржали предавање студентима мастер програма „Примењена истраживања музике“. Студентима је представљен Завод, као установа која се бави истраживањима културне политике и културне партиципације, а посебан нагласак је дат стратешком планирању у култури, где музика заузима значајно место.

На међународном научном скупу „Уметничка музика и масовна публика. О видовима промовисања српског и југословенског музичког стваралаштва након Другог светског рата“ истраживачица Завода, Маријана Миланков, је учествовала на Округлом столу „У вртлогу постсоцијалистичке транзиције и дигиталног доба: Стратегије промовисања уметничке музике у Србији након осамдесетих“ на коме су представљени резултати истраживања културне партиципације са посебним нагласком на тему музике, које је Завод за проучавање културног развоја спровео претходних година. Међународни научни скуп организован је од стране Музиколошког института САНУ, у октобру 2024. године.

Истраживач Завода за проучавање културног развика, Слободан Мрђа, учествовао је у јуну 2024. године на 10. Међународној конференцији "Да сам ја не(т)ко - снага заједништва" коју је организовало репрезентативно удружење у култури БАЗААРТ из Београда. На Округлом столу „Култура и уметност у образовању и васпитању – 10 година касније“ одржаном у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић представљени су резултати истраживања Завода који се тичу повезаности ресора културе и образовања, као и истраживања о културној партиципацији просветних радника и културној партиципацији деце и младих.

Истраживач Завода Маша Вукановић је у марту 2024. године у Чачку учествовала у раду конференције „Етнологија на раскршћу - да ли је појам етно наслеђе или фраза?“ коју су организовали Народни музеј Чачак и етнологска секција Музејског друштва Србије. Конференција је одржана у оквиру Престоница културе Србије 2023 са циљем сагледавања изазова и перспектива јачања етнологске науке као кључне за процесе очувања нематеријалног културног наслеђа Србије. Маша Вукановић је представила кључне резултате истраживања „Културно – уметничка друштва у Србији: стање, изазови и перспективе на почетку треће деценије 21. века“, које су 2021. године спровела Маша Вукановић и Маријана Миланков, имајући у виду да културно-уметничка друштва својим радом омогућавају активну културну партиципацију грађана, те доприносе очувању традиционалних музичко-сценских пракси.

1.3 Уметничка игра у Србији

Координатор: Драгана Мартиновић.

Сарадници: Јасна Димитријевић.

Истраживачки пројекат „Уметничка игра у Србији“, реализован у оквиру обележавања 100 година балета у Србији, обухватио је различите активности. У истраживању су учествовали најважнији институционални актери у овој области, као и појединци професионалци, организације и удружења који су остварили изузетан допринос у развоју уметничке игре у претходног периода у Србији.

Активности реализоване пројектом су следеће:

- Одржане су две јавне трибине о уметничкој игри¹ у оквиру Форума о стваралаштву, са циљем преиспитивања постојећих уметничких поставки и указивања на могуће правце

¹ Учесници трибина су били: Сања Вучуревић (директорка Балетске школе у Новом Саду), Здравко Ранисављевић (директор Националног ансамбла „Коло“), Аја Јунг (директорка БФИ и Националне фондације за игру), Јелена Кајго (уметничка директорка Битеф Денс Компаније), Ана Павловић (примабалерина и уметничка директорка Балета НП), Смиљана Стокић (солисткиња и извршна директорка Балета НП), Ива Игњатовић (балерина и

развоја уметничке игре у нашем друштву, са намером да се понуде основе за систематску, оперативну и стратешку примену и давања смерница за даљи развој уметничке игре на институционалном и ширем плану;

- Одржан је дводневни Интердисциплинарни научни скуп са међународним учешћем, који је подржан од стране Министарства културе Републике Србије, са циљем давања доприноса стогодишњици игре код нас, уз сагледавање историје уметничке игре кроз различите тематске области, целине и приступе. Систематизацијом различитих знања, посебно на пољу образовања, отворене су нове перспективе – за успешну и креативну будућност ове културне делатности;
- Организовани су индивидуални интервјуи о стању у уметничкој игри и предлозима за решење проблема, са појединцима који су дали значајан допринос у области уметничке игре (у Београду и Новом Саду). Укупно је интервјуисано 15 професионалаца у овој области², а урађени су и транскрипти индивидуалних интервјуа;
- На основу разговора и интервјуа снимљена су два документарна филма, који ће бити накнадно емитовани у научно-образовном програму РТС-а;
- Објављен је тематски број Часописа „Култура“ посвећен уметничкој игри чији је уредник проф. др Вера Обрадовић Љубинковић;
- Објављено је штампано издање Завода у оквиру едиције „Културни код“, са текстовима о уметничкој игри и транскриптима одржаних јавних трибина о уметничкој игри;
- У току је рад на анализи резултата истраживања – на основу прикупљених емпиријских података, као и писање препорука у домену културне политике, а у области уметничке игре за локалне самоуправе, институције културе и Министарство културе Републике Србије;
- У плану је јавно представљање резултата истраживања у Заводу 2025. године.

представница УБУС-а), Вера Обрадовић Љубинковић (кореографкиња и ред. проф. ФУ Звечан/Косовска Митровица).

² Индивидуални интервјуи урађени су са: Сањом Вучуревић, директорком Балетске школе у Новом Саду; Ивом Бојовић Петковић, директорком Балетске школе „Лујо Давичо“ у Београду; Милорадом Вукобратовићем, директором Балетске школе „Димитрије Парлић“ у Панчеву; Смиљаном Стокић, извршном директорком Балета НП; Јеленом Кајго, уметничком директорком Битеф Денс Компаније; Здравком Ранисављевићем, директором Националног ансамбла „Коло“; Вером Обрадовић Љубинковић, кореографкињом и ред. проф. ФУ Звечан/Косовска Митровица; Тонијем Ранђеловићем, директором Балета СНП-а у Новом Саду; Снежаном Јовановић, директорком Ансамбла „Венац“ из Грачанице (КиМ); Иваном Табори Обрадовић, психологом и уредницом програма ДКЦ-а; Миланом Громилићем, шефом Балета Позоришта на Теразијама; Немањом Наумоским, играчем у Позоришту на Теразијама; Игором Коругом, извођачем и кореографом „Станице – сервиса за савремени плес“; Анђелом Вуковић, уметничком управницом организације „АБ Денс“; Аном Пфлуг, управницом Балетског центра „Ана Пфлуг“.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4216	Закуп имовине и опреме.	Закуп имовине и опреме.	Изнајмљивање опреме за видео снимање и монтажу.	290,000.00	290,000.00	0.00
4221	Трошкови службених путовања у земљи.	Трошкови превоза на службеном путу у земљи (авион, аутобус, воз и сл.) и трошкови смештаја на службеном путу.	Транспорт и дневнице за истраживаче у оквиру теренског истраживања.	150,000.00	150,000.00	0.00
4235	Стручне услуге.	Ауторски уговори.	Услуга сниматеља.	550,000.00	550,000.00	0.00
			Услуга редитеља			
			Услуга израде анимације			
			Услуга монтаже			
Укупно				990,000.00	990,000.00	0.00

1.4 Култура и безбедност

Руководилац: Владимир Коларић.

Сарадник: Слободан Мрђа.

У истраживању у оквиру пројекта „Култура и безбедност“ анализирани су различите функције културе у доменима друштвене, националне и међународне безбедности, са посебним освртом на могућности системске имплементације безбедносних аспеката у област законодавства и јавних политика који се односе на културу.

Резултати истраживања могу помоћи бољој међуресорној сарадњи, јачању улоге културе у целокупном државном систему, јачању система безбедности, као и јачању системског и стратешког приступа државе како сопственом развоју тако и одговору на различите изазове, у чему култура треба да има значајну улогу.

Резултати истраживања су представљени у публикацији објављеној у електронском облику.

1.5 Оснаживање улагања приватног сектора у развој уметности и културе у јавном интересу

Координатор: Маша Вукановић

Истраживачи: Јасна Димитријевић и Биљана Јокић.

Истраживачки пројекат „Оснаживање улагања приватног сектора у развој уметности и културе у јавном интересу“ покренут је с обзиром на потребу за јачањем јавно-приватних партнерстава на плану развоја културе и уметности, што је у документу „Стратешки приоритети развоја културе у Републици Србији 2021 – 2025“ дефинисано и као једно од приоритетних поља деловања. Општи циљ истраживања био је да се испита актуелно стање у погледу улагања приватног сектора у развој уметности и културе, те да се на основу емпиријских података дефинишу препоруке за унапређење стања у овом домену јавне политике.

Почетни корак у истраживању чинила је анализа правног оквира у коме привредни субјекти, у складу са својом пословном политиком, развијају механизме подршке програмима и пројектима у области културе. Имајући у виду да су у легислативи, како оној у домену фискалне тако и оној у домену културне политике, издвајања за подршку пројектима и програмима у области културе третирана као вид давања за остваривања општекорисних сврха, подршка развоју културе и уметности је сагледана у ширем контексту филантропије.

Испитивање актуелног стања у општем контексту развоја филантропије, а са посебним нагласком на издвајања у области културе, подразумевало је анализу извештаја о филантропији у Србији током протеклих пет година а на чијој изради заједнички раде организације „Catalyst Balkan“ и „Траг Фондација“ у сарадњи са Српским филантропским форумом и Привредном комором Србије. Ти извештаји показују да давања у области културе чине око 1% укупног улагања грађана Србије и привредних субјеката у општекорисне сврхе. Са представницима наведених организација су спроведени и дубински интервјуи а како би се идентификовале препреке и могућности за већу подршку развоју културе.

Како би се испитао опсег давања да би се подржали програми и пројекти из области културе, идентификовано је 20 компанија које су протеклих пет година издвајали средства у ове сврхе. Испитивање се базирало на индивидуалним интервјуима са представницима компанија вођеним према полуструктурисаном упитнику чије су целине биле: политика компаније у области друштвено-одговорног пословања, процедуре у погледу одлучивања о подршци програмима и пројектима, искуства у вези са давањима за подршку пројектима и

програмима у области културе, планови за будућност укључујући предлоге за унапређење приступа актера из области културе а како би своје идеје на адекватнији начин представили у корпоративном окружењу. Позиву за разговор одазвало се осам компанија.

Друштвено-одговорно пословање компанија доприноси остваривању циљева одрживог развоја. У том смеру развијен је концепт нефинансијског извештавања о пословању који ће од 2025. године постати обавеза и компанија у Србији. Сходно томе, спроведен је интервју са представником „Мрежа Глобални договор“ која је, у складу са смерницама УН и Европске комисије, ангажована на афирмацији циљева одрживог развоја у деловању привредних субјеката. Основни елементи нефинансијског пословања компанија јесу брига о животном окружењу, развој принципа доброг управљања и развој друштвеног окружења (Ecology, Governance, Social environment – ESG).

Резултати истраживања су представљени у извештају који садржи и препоруке усмерене ка стратешком јачању јавно-приватног партнерства у развоју културе.

1.6 Култура приступачности - позоришта

Координатори: Маријана Миланков и Богдана Опачић.

У оквиру пројекта *Култура приступачности*, након истраживања о приступачности музеја и галерија са фондом, током 2024. године настављено је *Истраживање о приступачности професионалних позоришта у Србији*.

Спроведено је деск истраживања и обављене су консултација са представницима удружења особа са инвалидитетом, као и позоришта. Креирана је посебна методологија о праћењу приступачности овог типа установа, затим специјализован упитник од 50, углавном, затворених питања који је достављен свим професионалним и дечијим позориштима у Србији, тачније упућен је на адресе 45 јавних позоришта и четири у статусу приватних и цивилних организација која имају свој простор. У оквиру анкетног дела истраживања до писања извештаја прикупљено је 46% одговора од укупног обухваћеног скупа позоришта.

Обављен је дубински интервју са председником Савеза слепих Србије, Миланом Стошићем, тадашњим директором Књажевско-српског театра Младеном Кнежевићем, Аном Радаковић из Савеза слепих Крагујевац и Гораном Пећанцем, уредником часописа у Савезу слепих, који је уједно и интерпретатор и глумац аматер као слепа особа, који нас је упутио у активности позоришних удружења и иницијатива слепих особа у Србији.

У оквиру активности на пројекту о приступачности у ресору културе, Завод је наставио сарадњу са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог и доставио податке у оквиру упућеног упита на тему Друштвени дијалог „Култура приступачности у изградњи културе људских права – заједно до постизања циљева одрживог развоја за особе са инвалидитетом“.

Завод је у 2024. години препознат као партнер Министарству културе за имплементацију Акционог плана за спровођење Стратегије унапређења положаја особа са инвалидитетом за период од 2025. до 2027. године. У складу с тим, Завод је учествовао је у консултативним активностима за ресор културе у оквиру Нацрта Акционог плана за активности истраживања и едукације.

Завод је у наставку сарадње са ресорним министарством, на основу прикупљених података и резултата истраживања упутио препоруке за допуну конкурсних приоритета и пријавног обрасца за унапређење приступачности у култури у области инфраструктуре, опреме, програма и подизања капацитета за конкурсе Градови у фокусу и Културне делатности особа са инвалидитетом, што је прихваћено и имплементирано у наведеним конкурсима за 2025. годину. Поред тога, у јавним позивима за 2023. и 2024. годину у оквиру Конкурса за финансирање или суфинансирање пројеката из области заштите и дигитализације културног наслеђа у Републици Србији, унет је додатни критеријуми за вредновање пројеката, а који се односи на укључивање особа са инвалидитетом у програме истраживања, проучавања, очувања и представљања културног наслеђа и доступности садржаја особама са инвалидитетом.

Истраживачким тим Завода ангажован на овом пројекту похађао је едукацију у области приступачности у култури у новембру 2024. године, у организацији Савеза слепих Србије на тему аудио дескрипције у култури и уметности, одржаној у Библиотеци Савеза слепих Србије „Др Милан Будимир“, Београд. Радионицу под називом „Из визуелног у вербално“ водио је Џоел Снајдер, оснивач и почасни директор Пројекта аудио дескрипција при Америчком савету за слепе, и председник Друштва за аудио дескрипцију ЛЛЦ (САД).

Истраживачице Завода су наставиле и медијску промоцију пројекта о приступачности културе кроз интервју датом Удружењу новинара Србије у децембру 2024. године о закључцима спроведених истраживања у области приступачности и инклузивних пракси установа културе у Србији.

1.7 Културна дипломатија Србије: анализа активности Културно-информативних центара Србије у свету

Координатор: Јасна Димитријевић.

Сагледавање стања у култури у српској дијаспори подразумева континуирано деловање у циљу унапређења базичне идеје неговања и промоције српске културе кроз активности српских удружења, организација, институција и појединаца, ангажованих у разним областима културе у дијаспори.

Овим истраживањем је реализовано мапирање српских културних, образовних и информативних центара у Темишвару, Бечу и Будимпешти.

Завод за проучавање културног развика се овом темом бавио и 2008. године кроз истраживање „Српска култура у дијаспори“, реализовано у сарадњи са Министарством за дијаспору Републике Србије и НВО „Media Aid“. Истраживање реализовано у овој години, ослања се на закључке претходног истраживања Завода и односи се, пре свега, на потребу формирања базе података о српским културним, информативним и образовним центрима у српској дијаспори у свету.

Анализом доступних података на званичним интернет страницама српских организација у култури у дијаспори, упутили смо online упитник на јавно доступне адресе у региону, а након тога и организовали разговоре са представницима организација у три града-Темишвару, Бечу и Будимпешти. У овом истраживачком процесу, добили смо одговоре на кључна истраживачка питања о статусу, делатности, финансирању, облицима сарадње са матицом као и питања о броју и структури публике, проблемима и предлозима за њихово решавање.

Резултати

- Култура и уметност су најважнији мост у очувању идентитета Срба у свету и подразумева неговање традиције и афирмацију савременог стваралаштва;
- Подаци о контактима са обрађеним узорком постојећих организација и институција у култури у три земље у којима постоје организоване културне активности Срба, биће доступне на сајту Завода. Ова активност је почетак рада на формирању базе података која ће обухватити појединце и удружења српске дијаспоре ангажоване у областима културе. У овој фази истраживања прикупљени су подаци о 11 организација у Будимпешти, 5 организација у Бечу и културне институције и организације у Румунији чија кровна

организација и правно лице је Савез Срба у Румунији и обухвата 5 културних центара, 49 месних организација са аматерским друштвима;

- Неопходно је јачати облике сарадње са организацијама у култури у дијаспори кроз континуирану доступност информација о активностима и програмима. Ово подразумева и могућност успостављања нових партнерстава са институцијама и организацијама у Србији. Прилика је за партнерствима је и у учествовању на међународним конкурсима у култури као и организацију међусобних сусрета у којима ће се директно разменити искуства и стварати простор за нове културне везе;
- Досадашња финансијска подршка Министарства културе Републике Србије и Канцеларије за дијаспору је важна и значајна у даљој афирмацији и неговању културне традиције и афирмацији савременог стваралаштва Срба у региону као и подстицању културе сећања кроз различите програме и активности;
- Развој нове публике, у чему посебну улогу имају млади, као уметници и креатори културних садржаја и као публика, подразумева потребу организација у култури које су биле предмет ове анализе, за иновативним приступима у културној продукцији и културној размени, укључујући и предности дигиталних технологија;
- Постоји потреба да се у будућем раду настави са мапирањем институција у којима се развија културни живот Срба у дијаспори у циљу умрежавања и успостављања међусекторске сарадње са институцијама и организацијама у Србији. Формирање базе података у оквиру постојећег информационог система Завода је, у овом смислу, неопходан, почетни корак.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4242	Услуге културе	Ауторски уговори.	Хонорари глумаца (2) Хонорари музичара (2)	250,000.00	250,000.00	0.00
Укупно				250,000.00	250,000.00	0.00

1.8 Школа и музеј

Координатор: Маја Тодоровић.

Сарадници: Драгана Мартиновић, Биљана Јокић и Богдана Опачић.

Промене у теоријском и практичном дискурсу наслеђа огледају се у измењеним начинима деловања установа које се баве заштитом, очувањем и презентовањем културног

наслеђа. Када је реч о музејима, од '70-их година 20. века уместо сакупљања и чувања, интерпретација, комуникација и едукација постају централна оријентација и највећи напор музејске праксе.

Завод за проучавање културног развика се у протеклих неколико година кроз различите пројекте бавио питањима савремене музеологије као и питањима односа установа културе и образовних институција. Циљ пројекта *Школа и музеј* био је да се у контексту локалне заједнице, Градске општине Стари град у Београду, анализира однос музеја и школе како би се указало на кључне проблеме, али и актуелизовало питање значаја који музеји могу имати у образовном систему.

Појединачни циљеви истраживања

1. утврдити постојећу понуду музејских програма/наратива за школску популацију узраста од првог до четвртог разреда;
2. утврдити колико су школе које чине узорак до сада биле упућене на посету музејима/обављање часова у музејским просторима;
3. утврдити колико су у школским секцијама и другим активностима укључене различите области културе и уметности, као што су: визуелна уметност, драма, филм и сл;
4. дефинисати кључне проблеме који постоје у комуникацији школа и музеја.

Имајући у виду да пројекат није имао буџет планирана методологија, као и неки циљеви пројекта, су модификовани. У оквиру истраживања анализирана је релевантна литература као и примери добре праксе из земље и иностранства.

Анализом интернет презентација неколико музеја са територије Градске општине Стари град утврђено је да сваки од музеја има неке образовне садржаје за школски узраст, али да тај садржај најчешће није профилисан према категоријама деце. Једино Народни музеј Србије има онлине понуду осмишљену према старосним категоријама деце и наставним плановима. Уједно овај музеј представља пример добре праксе који је могуће применити и другим музејским институцијама.

Што се тиче сарадње школа и музеја, она се ретко одвија као устаљена планирана пракса, већ зависи од ентузијазма кустоса или наставника из школе. Школе заправо не перципирају музеје као своје сараднике/партнере који им могу помоћи да се унапредити квалитет наставног процеса. У том смислу, неопходно је наставити истраживања, али и акционе пројекте којима ће се превазићи јаз и унапредити партнерство музеја и школа. Дobar пример за то је иницијатива *škola@muzej* која је реализована у Немачкој у периоду од 2004. до 2011. године.

1.9 Улога и значај музичких фестивала у туристичкој промоцији Србије

Координатор: Јасна Димитријевић.

У циљу афирмације улоге и значаја коју фестивали имају на туристичку промоцију и културни развој локалних заједница, истраживањем је обухваћено седам престижних музичких фестивала у седам градова у Србији који су највећи летњи културни догађаји препознати у ширем региону и налазе се на листи препорука Туристичке организације Србије као најважнији музички догађаји у нашој земљи: Арсенал Фест у Крагујевцу, Нишвил Џез Фестивал у Нишу, Раванелиус фестивал у Ћуприји, Фестивал трубе у Гучи, Дани пива у Зрењанину, Егзит фестивал у Новом Саду и Бир фест у Београду.

Оно што је заједничко фестивалима који су предмет овог истраживања је да имају вишегодишњи континуитет, време и место одржавања програма, јасно дефинисан програмски концепт, велики број учесника и извођача програма, масовну публику различите структуре укључујући велики број гостију из других земаља и значајно су заступљени у туристичкој промоцији Србије.

Различитим методолошким приступом (опсервација са учествовањем, онлајн упитник, интервју) обухваћени су сви главни актери који учествују у организацији фестивала: организатори, представници локалних самоуправа и представници локалних туристичких организација. На упитник формиран за главне организаторе-носиоце фестивала одговорили су директори седам фестивала. У интервјуима је учествовало укупно 20 испитаника. (представник организатора, локалне туристичке организације и представник локалне самоуправе). Сви интервјуи су снимљени и обликовани у видео формату и биће јавно емитовани.

Након анализе и обраде прикупљених података закључци са препорукама су следећи:

- Дугогодишња традиција постојања музичких фестивала допринела је промоцији места, туристичком развоју и развоју интересовања локалног становништва за културу. Кључну улогу у континуираном одржавању програма фестивала и њиховом трајању има локална самоуправа. Најчешће су фестивали једини и најважнији културни догађаји у месту одржавања и намењени су свим становницима града и околине као и гостима из региона и света;
- Кроз развијене пратеће програме фестивала, тематски разноврсне, образовне, инклузивне програме, хуманитарне акције, активности чији циљ је неговање културног наслеђа,

музички фестивали су много више од музичког догађаја. Они утичу на промену свести грађана о питањима који су важна за локално становништво и друштво. Тако ови фестивали подстичу креативност и друштвену ангажованост на ширем плану;

- Музички фестивали имају велики потенцијал у редефинисању локалних културних и туристичких политика које треба да имају за циљ развој креативних индустрија, партиципативно учешће грађана у култури и туризму, инфраструктури и економски развој;
- Музички фестивали су прилика за стратешко планирање развоја локалне културе, кроз фестивал, укључујући све кључне факторе у овом процесу из јавног, приватног и цивилног сектора. Музички фестивали су важан чинилац за мобилисање локалних актера да интегришу културу као јавну политику и ангажовање чији циљ је одрживи развој;
- Финансијска подршка Министарства културе, Министарства туризма, Привредне коморе Србије, неопходна је за успешну организацију фестивала и поред већинске подршке локалних самоуправа. Неизвесност резултата конкурса отежава планирање програма фестивала;
- За успешно организован фестивал од кључног значаја су међусобни односи менаџмента фестивала, локалне управе (градске структуре у култури или градоначелник) и локалне туристичке организације. У том смислу, фестивали могу да буду важан чинилац у изградњи капацитета за сарадњу и партиципативно планирање локалне политике. Стручност организационог и програмског тима фестивала, професионално управљање, утиче на укупан успех, резултате и одрживост фестивала;
- Постоји потреба за дефинисањем националне стратегије у области музичких фестивала којом ће се решити проблеми финансирања а односе се, пре свега, на потребу за дугорочним стратешким програмским планирањем и улагањем у инфраструктуру, што не треба да буде условљено годишњим конкурсима надлежних министарстава. У вези са овим поднета је иницијатива 4 фестивала (Бир Фест, Нишвил цез фестивал, фестивал трубе у Гучи и Егзит фестивал), радној групи за културне манифестације у Привредној комори Србије.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4216	Закуп имовине и опреме.	Закуп имовине и опреме.	Изнајмљивање опреме за видео снимање и монтажу.	285,000.00	285,000.00	0.00
4221	Трошкови службених путовања у земљи.	Трошкови превоза на службеном путу у земљи (авион, аутобус, воз и сл.) и трошкови смештаја на службеном путу.	Трошкови превоза и дневница истраживача.	260,000.00	260,000.00	0.00
4235	Стручне услуге.	Ауторски уговори.	Услуга сниматеља. Услуга редитеља Услуга израде анимације Услуга монтаже	570,000.00	570,000.00	0.00
4237	Репрезентација.	Репрезентација.	Кетеринг.	120,000.00	119,288.31	711.69
Укупно				1,235,000.00	1,234,288.31	711.69

1.10 „Ђирилица“: кампања 2024.

Координатор: Синиша Стефановић.

Сарадници: Маријана Узуновски и Маја Маринковић.

Послови предвиђени пројектом „Ђирилица“ за 2024. годину остварени делимично, у складу са додељеним средствима. Настављен је рад на широј теоретској основи, прикупљена је нова изворна грађа и литература.

1.11 Културни програми у јавним библиотекама у Србији

Координатор: Дејан Загорац

Сарадници: Маријана Узуновски и Јелена Ђорђевић

Партнери: Библиотекарско друштво Србије

Пројекат је реализован као одговор на изазове које савремене технологије, попут дигитализације и апликација за електронско читање књига, постављају пред библиотеке. Циљ пројекта био је утврђивање значаја библиотека као носилаца културног живота у локалним заједницама и њихове улоге у културном туризму. Истраживање је обухватило:

- Анализу искустава светских библиотека у трансформацији улоге библиотека у културним заједницама;
- Прикупљање података о културним програмима које су библиотеке у Србији организовале у 2023. години (у сарадњи са Народном библиотеком Србије);
- Израду упитника који ће бити дистрибуиран у фебруару и марту 2025. године, у сарадњи са Секцијом за културне и образовне програме у библиотекама Библиотекарског друштва Србије.

Планирано је да извештај о истраживању са закључцима и препорукама буде завршен у првој половини 2025. године.

2 МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ ЗАВОДА ЗА ПРОУЧАВАЊЕ КУЛТУРНОГ РАЗВИТКА

Активности на плану међународне сарадње подразумевају праћење и учествовање у УНЕСКО активностима у сарадњи са Министарством културе и Националном канцеларијом за сарадњу са Унеском, као и учешће на конференцијама и стручним скуповима у циљу прикупљања и анализе података као и представљања резултата истраживања Завода.

Програми и активности у имплементацији Конвенције о заштити и унапређењу разноликости културних израза (Конвенција 2005.)

Од 27- фебруара-1. марта 2024. године. у Паризу је одржано је 17-то редовно заседање Међувладиног комитета за заштиту и унапређење културне разноликости.

Редовно заседање УНЕСКО Међувладиног Комитета односило се на одлуке које се тичу документа ДЦЕ/24/17.ИГЦ/1 – Конвенција о заштити и унапређењу културне разноликости (Конвенција 2005). Као делегати Србије на састанку Комитета присуствовали су: Владан Церовић, директор Завода за проучавање културног развитка, Београд, Александра Поповић, отправник послова Мисије Србије – УНЕСКО, Париз и Марко Крстић, в.д. директор Етнографског музеја, Београд, као известилац Србије.

Поред делегата – чланова Комитета, овом Заседању присуствовали су и представници земаља у својству посматрача и организација цивилног сектора.

Општи закључак овог Заседања је да је важно побољшати праћење имплементације Конвенције 2005., као и јачање међународне сарадње и развијање програми помоћи и развоја комуникације у даљим иницијативама. Ојачати унапређење знања, подршка заштити уметника у ванредним ситуацијама и обезбеђивање боље видљивости принципа и циљева Конвенције, неки су од приоритета у даљем раду. Комитет је изразио и став да сви учесници треба да наставе са давањем доприноса имплементацији Конвенције кроз спровођење стратешких приоритета који се у наредном периоду односе на спровођење Конвенције у дигиталном окружењу, заштити разноликости културних израза у ванредним ситуацијама и успостављању нових стратешких и иновативних партнерстава. Представници делегације Србије, чланице Комитета, активно су учествовали у доношењу одлука које су наведене као и у размени информација у вези са активностима које се односе на наредни период.

Завод за проучавање културног развитка је 22. марта 2024. године. објавио јавни позив Међународног Фонда за културну разноликост (IFCD)

Право пријаве за овај Фонд имају органи јавних власти, јавне институције и невладине организације из земаља у развоју које су чланице Конвенције 2005 (међу којима је и Србија), као и међународне невладине организације регистроване у земљама потписницама Конвенције 2005. Рок за достављање пројеката Међународном Фонду за културну разноликост био је 16. мај 2024. године. Из Србије су се по овом јавном позиву и уз поштовање задатих критеријума, пријавиле укупно 4 организације, једна из јавног и три из цивилног сектора. У току јуна и јула

2024. године. Завод за проучавање културног развоја је у сарадњи са Националном комисијом за Унеско координирао активности око формирања националне предселекционе комисије и организације финалног Панела.

Панел за предселекцију пројеката пристиглих на 15. позив Међународног фонда за културну разноликост, постављен од стране Националне комисије за Унеско, одржао је финалну званичну седницу 26. јула. Чланице предселекционе комисије које су учествовале у раду Панела (представница Удружења за креативну индустрију Привредне коморе Србије и две представнице Завода за проучавање културног развоја, једногласно су се изјасиле о три пројекта из Србије предложена за следеће фазе евалуације у оквиру процедуре Фонда, од стране Унеско Међународног панела експерата и то једна организација из јавног и две из цивилног сектора. Након овог заседања, сачињена је евалуација, према задатој форми од стране Унеска, за сва три одабрана пројекта.

Учествовање у регионалним консултацијама за МОНДИАКУЛТ 2025. (Агенда 2030)

У децембру, 2024. године, представник Завода је учествовао у онлајн сесији регионалне консултације МОНДИАКУЛТ, о културној политици и одрживом развоју за источноевропске државе. Ове консултације су део процеса који води до МОНДИАКУЛТ 2025. и циљ је да се испита примена Декларације (Агенда 2030), идентификују нови изазови и могућности у сектору културе и мобилишу државе чланице и регионални актери за МОНДИАКУЛТ 2025. Кључне теме које су биле предмет регионалне консултације, а у припреми Светска конференција УНЕСКО-а о културни политикама и одрживом развоју – МОНДИАКУЛТ 2025.

Учествовање на ЕГМУС конференцији

Од 8. до 11. октобра 2024. године у Паризу представници Завода за проучавање културног развоја, директор Владан Церковић и истраживач Биљана Јокић присуствовали су редовном годишњем састанку ове европске групе која окупља институције задужене за званичну статистику о музејима на националном нивоу. Завод је од 2017. године представник Републике Србије у „EGMUS“.

Једна од главних тема одржаног састанка била је културна партиципација и људски ресурси у музејима. Представљени су статистички извештаји 10 земаља, који су се првенствено односили на посећеност музеја и њихових дигиталних платформи, али су приказали и друге важне информације о раду музеја. Податке из наше земље, представила је Биљана Јокић, истраживач и један од руководилаца пројекта е-Култура – националне базе

података о установама и удружењима у култури, која је извор и званичне статистике о музејима.

Праћење остварености циља 11 „Одрживи градови и заједнице“ - УН циљеви одрживог развоја

На захтев УНЕСКО Института за статистику истраживачи Завода су у периоду септембар – новембар 2024. спровели прикупљање података о улагањима на плану заштите и очувања природног и културног наслеђа а за потребе праћења остварености циља 11 „Одрживи градови и заједнице“, тачка 4.1 „Природно и културно наслеђе“. Прикупљени су подаци о средствима које су за ове сврхе у 2023. години извршили АП Војводина и 49 јединица локалне самоуправе са целе територије Србије. Осим тога, прикупљени су подаци о извршеним средствима Министарства културе Републике Србије, 20 националних установа заштите културног наслеђа, Завода за заштиту природе Републике Србије и ЈП „Србијашуме“. Подаци су обрађени и благовремено, 25. 11. 2024. године унети на платформу 2024 UIS Questionnaire of Expenditure on Cultural and Natural Heritage. УНЕСКО Институт за статистику је пријем података потврдио 04. 12. 2024. године. те су обавезе у погледу праћења поменутог циља одрживог развоја извршене.

Конференција „Етнологија на раскршћу - да ли је појам етно наслеђе или фраза?“

На позив Народног музеја Чачак и етнолошке секције Музејског друштва Србије истраживач Завода Маша Вукановић је 07. марта 2024. године у Чачку учествовала у раду конференције „Етнологија на раскршћу - да ли је појам етно наслеђе или фраза?“ Конференција је одржана у оквиру манифестације „Престоница културе Србије 2023/24“ а са циљем да се сагледају изазови и перспективе јачања етнолошке науке као кључне за процесе очувања нематеријалног културног наслеђа Србије.

Пружајући допринос остваривању овог циља Маша Вукановић је представила кључне резултате заводског истраживања „Културно – уметничка друштва у Србији: стање, изазови и перспективе на почетку треће деценије 21. века“ а које је спровела са колегиницом Маријаном Миланков имајући у виду да културно-уметничка друштва својим радом омогућавају активну културну партиципацију грађана те доприносе очувању традиционалних музичко-сценских пракси. Осим представнице Завода и представника из Народног музеја Чачак, у раду конференције учествовали су и представници Етнографског музеја, Музеја „Старо село“ Сирогојно, Музеја града Новог Сада, Музеја Војводине и Музеја банатског села у Темишвару.

Пројекат “Regional Youth Dialogue for Europe – RYDE”

Под покровитељством Европске уније пројекат “Regional Youth Dialogue for Europe – RYDE” реализује Фонд Центар за демократију у сарадњи са шест организација са простора Балкана (Албанија, Северна Македонија, Босна и Херцеговина).

Циљ пројекта је да охрабри дијалог младих на Балкану а како би активно учествовали у процесима унапређења омладинских и културних политика како у својим земљама тако и у региону. Фонд Центар за демократију је у сарадњи са Европа Ностра Србија током новембра и децембра 2024. године. организовао серију дискусија посвећених питањима партиципације младих пре свега у домену културе (Регионални дијалог, одржан онлајн 5. новембра 2024. године), а посебно културној партиципацији младих у Србији те могућностима и изазовима који проистичу из омладинске и културне политике (национални панели одржани 15. новембра 2024. године *in vivo* у Београду, те 4. и 17. децембра 2024. године онлајн).

У овим дискусијама активно је учествовала истраживач Завода Маша Вукановић. Она је представила резултате више заводских истраживања релевантних за ове теме: „Културна партиципација грађана Србије“ (Мрђа & Миланков, 2020), „Културно – уметничка друштва у Србији: стање, изазови и перспективе на почетку треће деценије 21. века“ (Вукановић & Миланков 2023), „Просветни радници културно образовање и културна партиципација“ (Миланков & Опачић & Субашић & Загорац & Ђорђевић, 2017), „Стратешко планирање развоја културе на локалном нивоу“ (Вукановић & Мартиновић 2024 – рад у припреми).

У дискусијама су још учествовали и помоћница Министра у Министарству за туризам и омладину, представници националних установа културе (Галерија Матице Српске, Завод за заштиту споменика културе Републике Србије), Канцеларије за (КОМС), Сталне конференције градова и општина (СКГО), те организација цивилног друштва, укључујући омладинске организације.

Представљање Завода за проучавање културног развоја у оквиру манифестације „Дани Србије у Републици Српској“ у Бањалуци и Требињу.

Завод за проучавање културног развоја представио је део својих активности и програма на трибини у Музеју Републике Српске у Бањалуци у оквиру Традиционалне манифестације „Дани Србије у Републици Српској“.

Том приликом представљене су планиране активности везане за рад на тематском броју часописа „Култура“ под насловом „Културна сарадња Републике Србије и Републике Српске“ чије је издање планирано у оквиру издавачке делатности Завода у 2025. години. Такође,

представљено је и будуће истраживање Завода „Позоришта и позоришне заједнице у Републици Српској“ које ће Завод реализовати током 2025. године. У оквиру трибине приказан је и документарни филм у продукцији Завода о позориштима у Републици Србији. На трибини су учествовали Владан Церовић, директор Завода за проучавање културног развоја; Слободан Мрђа, координатор Одељења за истраживања; Слађана Илић, главна уредница часописа „Култура“; Душко Бабић, управник Српске књижевне задруге и Јасна Димитријевић, истраживач Завода.

Такође, у оквиру манифестације „Дани Републике Србије у Републици Српској“, у Музеју Херцеговине у Требињу, одржана је трибина на којој је представљена едиција Завода за проучавање културног развоја „Укуси“, посвећена проучавању културно-историјске и природне баштине, и рад на издању посебне књиге у оквиру ове едиције „Укуси Источне Херцеговине“. Такође, у оквиру трибине приказан је и документарни филм у продукцији Завода посвећен позориштима у Републици Србији. На трибини су учествовали Владан Церовић, директор Завода; Слободан Мрђа, координатор Одељења за истраживања, Дејан Загорац, истраживач Завода и Јелена Ђорђевић Милошевић, PR Завода.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4222	Трошкови службених путовања у иностранству	Трошкови превоза за службени пут у иностранство (авион, аутобус, воз и сл.).	<ul style="list-style-type: none"> – Авио превоз путника, хотелски смештај и дневнице истраживача. – Гостовање уметника у Културном центру Србије у Паризу (Француска). – Авио превоз путника, хотелски смештај и дневнице за 17. редовно заседање Међународног комитета за културну разноликост у Унеско седишту у Паризу. – Трошкови превоза за службени пут у иностранство. 	1,650,000.00	1,486,357.17	163,642.83
Укупно				1,650,000.00	1,486,357.17	163,642.83

3 ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.1 Часопис Култура

Секретар редакције: Пеђа Пивљанин.

Почетком марта 2024. године одржана је промоција часописа *Култура* 178-179 која за тему има *Хришћанство и савремену културу*, коју су приредили и уредили проф. др Александар Ђаковац и др Владимир Коларић. На промоцији су говорили проф. др Александар Ђаковац, Православни богословски факултет Универзитета у Београду, др Јана Алексић, Институт за књижевност и уметност, доцент др Владан Таталовић, Православни богословски факултет Универзитета у Београду, др Владимир Коларић, члан редакције часописа *Култура* и др Слађана Илић, главна уредница часописа *Култура*.

У јуну 2024. године предати су на штампу и одштампани 180. и 181. број часописа *Култура*.

Од априла до августа 2024. године обављени су пријем и рецензија текстова за *Културу* број 182-183 о уметничкој игри коју је приредила и уредила проф. др Вера Обрадовић. Потом се приступило припреми за штампу која је урађена крајем лета и почетком јесени када је и наведени број одштампан. Осим тематске рубрике у истом броју је објављена и рубрика *Истраживања*.

У децембру 2024. године, на порталу часописа *Култура* објављен је 184. број о вештачкој интелигенцији које су приредиле и уредиле проф. др Мирјана Николић и проф. др Тамара Вученовић. Осим тематске наведени број је објавио и две рубрике *Истраживања* и *Осврти и прикази*.

У току је завршетак припреме за штампу *Културе* број 185 о Стрит арту које су заједно приредили и уредили др Андријана Даниловић, Љиљана Радошевић и Срђан Тунић. У истом броју је осим тематске објављена и рубрика *Истраживања* и *Осврти и прикази*. Нови број ће до краја јануара бити објављен на порталу часописа *Култура*.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4231	Административне услуге.	Услуга превода текста и симултаног превођења.	Превод и лектура текстова на енглески и остале административне услуге.	100,000.00	100,000.00	0.00
4235	Стручне услуге.	Услуга лектуре, коректуре и остале стручне услуге.	Лектура/коректура текстова. Припрема за штампу (прелом).	230,000.00	222,318.03	7,681,97
4242	Услуге образовања, културе и спорта.	Услуге културе.	Накнада главном уреднику и члановима редакције. СЕОН Услуге дизајна	610,000.00	607,024.69	2,975.31
Укупно				940,000.00	929,342.72	10,657.28

3.2 Едиција: Културни кôд

Координатор: Пеђа Пивљанин.

Сарадници: Видан Богдановић.

Током 2024. године објављене су и одштампане три књиге из едиције *Културни код*. Прва књига је *Форум о стваралаштву посвећен позоришту у Србији*, која је одштампана у октобру 2024. године, а у њој су објављени разговори са истоименог форума одржаног крајем 2023. године.

Друга књига је *Форум о стваралаштву посвећен уметничкој игри у Србији*, која је одштампана у новембру 2024. године у њој су објављени разговори са истоименог форума одржаног почетком 2024. године.

У трећој књизи објављени су разговори са 7. и 8. Београдског контрапункта која је одштампана у децембру 2024. године. Седми Београдски контрапункт је одржан у новембру 2023. године под насловом *Култура и подељени свет – савремени тренутак* а осми Београдски контрапункт је одржан у новембру 2024. године а за тему је имао *Културу, уметност и вештачку интелигенцију*.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4235	Стручне услуге.	Ауторски уговори.	Лектура и коректура публикација.	200,000.00	200,000.00	0.00
4242	Услуге образовања, културе и спорта.	Услуге културе.	Накнада уреднику едиције. Хонорари сарадника.	540,000.00	538,116.24	1,883.76
Укупно				740.000.00	738,116.24	1,883.76

3.3 Едиција „Укуси“**Укуси Чачка – гастрономско наслеђе**

Координатор: Дејан Загорац.

Сарадник: Јелена Ђорђевић.

Планом за 2024. годину планирано је издавање књиге „Укуси Чачка“ на основу усменог договора са руководством града Чачка, које је изразило интересовање да се једно истраживање из едиције „Укуси“ посвети овом граду, као својеврсни наставак пројекта Националне престонице културе.

Буџетом Завода за проучавање културног развитка опредељена су средства за штампу публикације, али не и за истраживање (теренски рад, дневнице истраживача, прелом, превод, фотограф и други сарадници).

Истраживач Дејан Загорац и директор Завода два пута су боравили у Чачку (у мају и октобру 2024. године) на разговору са градским функционерима задуженим за културу и директорима културних установа (Галерија „Надежда Петровић, Центар за неговање традиције) и сваки пут је било договорено да ово издање буде објављено заједнички а да трошкове (осим штампе) покрије локална самоуправа. На жалост, до краја 2024. године није дошло до реализације договора, тако да истраживање а самим тим ни објављивање није завршено, али остаје могућност да ако стигну договорена средства ова публикација буде објављена у току 2025. године.

Едиција „Укуси“ представљена је октобра 2024. у Културном центру „Иво Андрић“ у Пекингу, у Народној Републици Кини, уз сарадњи са Библиотеком града Београда и подршку Министарства културе, у Требињу, у Републици Српској, октобра 2024. године као део манифестације „Дани Србије у Српској“ и у Бечу, у Републици Аустрији децембра 2024.

године, заједно са Удружењем Срба Вилхелмина Мина Карацић и уз подршку Управе за дијаспору Републике Србије.

3.4 Штампа публикација

Координатор: Пеђа Пивљанин.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4234	Услуге информисања.	Услуге штампања.	<ul style="list-style-type: none"> – Штампа часописа Култура. – Штампа кеса за часопис Култура. – Штампа публикација, едиција: Културни код. – Штампа публикације, едиција „Укуси“. – Штампа публикација, едиција „Присуства“ (конкурс „Новица Тадић“). – Штампа публикација („Београдски контрапункт“). 	1,780,000.00	1,696,150.00	83,850.00
Укупно				1,780.000.00	1,696,150.00	83,850.00

4 ПРОГРАМИ И ПРОМОВИСАЊЕ РАДА

4.1 Циклус трибина „Стеван Мајсторовић” и промовисање рада Завода

Концепт, организација и реализација: Јасна Димитријевић, Драгана Мартиновић, Маја Маринковић, Маша Вукановић и Сениша Стефановић.

У Галерији Завода за проучавање културног развоја је у току 2024. године одржано 40 различитих програма: ликовне изложбе, трибине, књижевне промоције, разговори,

конференције и остале промоције и презентације пројеката. Овим програмима је присуствовало око 1.800 посетилаца.

Преглед одржаних програма по месецима

- 18. јануар 2024. године у 18 часова: Отварање изложбе „Четири“. У сарадњи са Факултетом ликовних уметности у Београду, представљени су радови младих и перспективних уметника: Филипа Савковића, Илије Динчића, Небојше Ђурића и Виктора Цвејића;
- 8. фебруар 2024. године у 13 часова: Отварање изложбе слика Слободанке Шефер „У винограду светог Трифуна“;
- 5. март 2024. године у 12 часова: Промоција темата часописа *Култура* бр. 178-179. Темат: „Хришћанство и савремена култура“;
- 7. март 2024. године у 14 часова: Отварање изложбе студената Факултета уметности Универзитета у Приштини (Косовска Митровица);
- 13. март 2024. године у 19 часова, Дом омладине Београда: Промоција темата Часописа *Култура* бр. 178-179. Темат „Хришћанство и савремена култура“, Учесници: Јован Благојевић, модератор Владимир Коларић;
- 19. и 20. март 2024. године од 9.30 до 18 часова: Научни скуп „Уметничка игра у Србији“;
- 3. април 2024. године од 14 до 16 часова: Презентација и предавање за студенте ФДУ „Ставови грађана Чачка (Стратегија развоја културе града Чачка)“;
- 5. април 2024. године од 17 до 20 часова: Орфисти – вече читања прозе;
- 11. април 2024. године у 18 часова: Отварање изложбе *Сан*, студената Факултета уметности у Приштини (Косовска Митровица);
- 10. мај 2024. године у 13 часова: Трибина: *Стакло-материјал у коме се рефлектује цивилизација*. Презентација завршног пројекта Завода-представљање резултата истраживања, идентификованих проблема и препорука. Учесници: Владан Церовић, директор Завода, Биљана Јотић, директорка Музеја примењене уметности, Београд, Биљана Црвенковић, кустоскиња Музеја Југославије, Јелена Поповић, кустоскиња Музеја примењене уметности, Дејан Воргић, кустос Народног музеја Зрењанин, Весна Маџорски, Удружење Сквер магацин, Зајечар, Слободан Маринковић, уметник Краљево, Александар Станишић, „Атеље Станишић“, Сомбор, Мирјана Благојев, уметница Нови Сад, Ирена Бурсаћ, „Свет стакла“ Београд, Богдана Опачић, истраживач Завода за проучавање културног развоја, Драгана Мартиновић, истраживач Завода за проучавање културног развоја и Дејан Загорац, истраживач Завода – модератор трибине;

- 10. мај 2024. године у 18 часова: вођење кроз изложбу *Сан*, Студенти Факултета ликовних уметности у Косовској Митровици;
- 23, 24 и 25. мај од 10 до 15 часова: конференција Естетичког друштва Србије *Медији и вештачка интелигенција*;
- 31. мај 2024. године у 13 часова: отварање изложбе *Београдски уметнички салон 2024*. Организатор изложбе Културна асоцијација Београда. Уметници: Никол Луберс, Холандија, Лео Симон, Словачка, Станислав Кристић, Француска, Ширли Мајмон, Израел, Маури Виртанен, Финска, Цианфеи Јуан, Кина, Кетеван Размадзе, Грузија, Кети Хејзел, САД, Давид Скутезе, Италија, Анатоли Ивакин, Русија, Џонатан Дурковић, Португал, Јелена Кимсдотер, Шведска, Михаела Стојан, Румунија, Добривоје Лазаревић, Србија;
- 4. јун 2024. године у 13 часова: промоција књиге *Држава и култура у транзицији, изазови транзиционе културне политике у Србији (2000-2020)*, групе аутора. Модератор: Мирјана Николић, уредница. О књизи су говорили аутори Владимир Кривошејев, Ксенија Марковић Божовић, Невена Бјелица и рецензенти Дивна Вуксановић и Раде Ристановић;
- 11. јун 2024. године у 13 часова: трибина *Светлост свету – савремена православна уметност*. Учесници: Никола Пантелић, директор Народног музеја Крушевац, уметнице Тијана Стаменовић, Милица Ковачевић, Мирјана Новковић, Ружица Ћитић и Владимир Коларић као модератор;
- 12. јун 2024. године у 18 часова: отварање изложбе *СНОВИћење*. Излагачи: Марта Србуљ, Катарина Невенић и Милица Масаловић;
- 17. јул. 2024. године у 12 часова: додела књижевне награде за поезију „Новица Тадић“. Добитница: Тамара Радевић за књигу „Безгранични прелаз“;
- 4. октобар 2024. године од 10 до 16 часова: Трећи фестивал Словачког наивног сликарства у Србији и изложба. Поздравна реч: Владан Церовић, директор Завода, Павел Бабка, оснивач Фондације Бабка, представници покровитеља- представник Илиане Иванове, европске комесарке за културу, Јасна Зрновић, генерални секретар Националне комисије Србије за сарадњу са Унеском, Дениса Фрелицхова, генерални секретар Националне комисије Словачке за сарадњу са Унеском. Учесници: др Александра Ђурић Боснић, Културни центар Војводине „Милош Црњански“, проф. др Ондреј Јашко, Факултет организационих наука, Београд, докторант Марија Покрајац, директор музеја наивне уметности „Илинианум“, Шид, модератор Маја Вукадиновић, Факултет савремених уметности Београд. Округлом столу присуствовали су: Александра Ђорђевић, саветница у Министарству културе и Владимир Недељковић, самостални саветник у Министарству културе. Трећи Фестивал словачке наивне уметности је у знаку обележавања јубилеја - 100 година од рођења Зузане Халупове, једне од најзначајнијих протагониста ковачичке наиве.

Њене слике се налазе у многим музејима, галеријама и приватним збиркама свуда по свету. На изложби слика у Галерији Завода за проучавање културног развитка овим поводом представљени су три ауторке млађе генерације;

- 15. октобар 2024. године у 19 часова: Трибина: Југословенско удружење латиноамериканиста у Београду „Латинска Америка између трампизма и нове левице“, Гост: Зорана Шуваковић, новинар;
- 31. октобар 2024. године у 12 часова: Форум о стваралаштву - Уметничка музика у Србији „Музичко образовање у Србији“. Учесници: др Срђан Тепарић, продекан за науку и доцент на Факултету музичке уметности у Београду, Слађана Шегавчић, директорка музичке школе „Даворин Јенко“ и председница Заједнице музичких и балетских школа Србије, Данијела Јовић, директорка Школе за музичке таленте Ћуприја, Бојана Несторовић, директор и оснивач уметничког образовања „Чаробна фрула“;
- 6. новембар 2024. године у 10 часова: Предавање: Методологија научноистраживачког рада у изради стратешких планова развоја културе. Предавање за студенте друге године ФДУ. Предавач: Маша Вукановић, истраживач Завода;
- 6. новембар 2024. године, од 10 до 16 часова: „Осми београдски контрапункт - позив на промишљање односа између човека и вештачке интелигенције“. У Југословенској кинотеци одржан је осми *Београдски контрапункт*, скуп који су организовали Министарство културе Републике Србије као покретач и Завод за проучавање културног развитка као реализатор. Овогодишња тема „Култура, уметност и вештачка интелигенција“ окупила је истакнуте стручњаке, уметнике и мислиоце, и при том инспирисала живу дискусију о томе како развој ове технологије мења свет културе и стваралаштва, доносећи нове изазове. Скуп је отворио помоћник министра културе Миодраг Ивановић, нагласивши значај ове теме за друштво и културу данашњице. Учесници: Алфи Баун, виши предавач на Краљевском колеџу у Лондону, професор Предраг Јаничић са Математичког факултета Универзитета у Београду, Јуенхао Цуеј, професор са Универзитета за пошту и телекомуникације у Пекингу, Примож Крашовец, социолог и доцент на Одсеку за социологију Филозофског факултета Универзитета у Љубљани, Урош Крчадинац, дигитални уметник и професор дигиталне уметности и рачунарства на Факултету за медије и комуникације у Београду, Душко Прелевић, професор на Одељењу за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Модератор: Дивна Вуксановић, професор на Универзитету уметности у Београду.
- 7. новембар 2024. године у 18 часова: отварање изложбе „Аид“, Данило Матаруга, визуелни уметник;
- 14. новембар 2024. године у 12 часова: Форум о стваралаштву „Уметничка музика у Србији - Нове перспективе за оркестарску музику у Србији“. Учесници: др Александра Паладин,

музиколог и теоретичар медија, помоћница извршног директора музичке продукције РТС-а, Даница Максимовић, уредница програма Београдске филхармоније, Милош Јовановић, оснивач камерног оркестра *Музикон* и Роман Бугар, директор Зрењанинске филхармоније. Модератор: Марио Димитријевић;

- 26. новембар 2024. године у 18 часова: отварање изложбе „Бајковита мора“, Теодора Кокоруш, студент Факултета ликовних уметности у Београду;
- 27. новембар 2024. године у 12 часова: Форум о стваралаштву „Фестивали уметничке музике у Србији“. Учесници: проф. Бошко Радојковић, оснивач и директор фестивала „Гитар Арт“, др Јелена Јанковић – Бегуш, уредница и продуценткиња програма уметничке музике у „ЦЕБЕФ-у“, Милан Радуловић, главни и одговорни уредник Новосадских музичких свечаности, мр Јованка Вишекруна Јанковић, пијанисткиња, оснивачица и уметничка директорка фестивала „Артлинк“, Маја Ђоловић Васић, музиколошкиња и чланица програмске комисије Мокрањчевих дана. Модератор: Марио Димитријевић;
- 4. децембар 2024. године у 12 часова: Форум о стваралаштву „Опера у Србији: стање и перспективе“. Учесници: Владан Ђурковић, редитељ, доцент на Факултету музичке уметности у Београду и заменик управника Народног позоришта у Београду, мр Драгана Бранислава Радаковић, директор Опере Српског народног позоришта и професор на Факултету музичке уметности у Београду, Тадија Милетић, позоришни редитељ, ванредни професор на Институту за уметничку игру и на Факултету савремених уметности, оснивач и председник организације „Културни елемент“, др Вања Грбовић, музиколог и научни сарадник Музиколошког института САНУ. Модератор: Мина Милановић;
- 5. децембар 2024. године, од 17 до 20 часова: Орфисти - читање прозе;
- 10. децембар у 12 часова: промоција књиге, добитник награде „Новица Тадић“ Тамара Радевић за књигу „Безгранични прелаз“;
- 13. децембар у 12 часова: Форум о стваралаштву „Међународна сарадња, перспективе и улога медија у промоцији уметничке музике“. Учесници: Александар Пековић, управник Задужбине Илије М. Коларца, др Александра Паладин, музиколог, теоретичар медија, помоћница извршног директора музичке продукције РТС-а, др Срђан Тепарић, продекан за науку и доцент на Факултету музичке уметности у Београду, музички критичар, Јелена Михаиловић, виолончелисткиња, специјалиста музичке уметности и докторант ФДУ. Модератор: Мина Милановић;
- 18. децембар 2024. године у 12 часова: Форум о стваралаштву „Хорови у Србији: тренутно стање и перспективе“. Учесници: Јасна Зрновић, дугогодишњи члан хора „Иво Лола Рибар“, и генерална секретарка Националне комисије за Унеско, Вишња Димитријевић, музички теоретичар и извођач, диригент хора „Појоча Дружба“ и дугогодишњи члан хора „Collegium

Musicum“, Вања Бисерчић, одговорни уредник редакције за хорску музику Музичке продукције РТС, Бојан Стојчевић, диригент хора „Прво београдско певачко друштво“.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4242	Услуге образовања, културе и спорта.	Услуге културе.	Услуга дизајна и израде материјала за награду „Грифон културе“. Услуга модератора трибина.	250,000.00	248,647.12	1,352.88
Укупно				250,000.00	248,647.12	1,352.88

4.2 Програми „Млади у фокусу“

Прве изложбе студената Факултета ликовних уметности

Координатор: Драгана Мартиновић.

- 18. јануар 2024. године у 18 часова: Отварање изложбе „Четири“. У сарадњи са Факултетом ликовних уметности у Београду, представљени су радови младих и перспективних уметника: Филипа Савковића, Илије Динчића, Небојше Ђурића и Виктора Цвејића;
- 7. март 2024. године у 14 часова: Отварање изложбе студената Факултета уметности Универзитета у Приштини (Косовска Митровица);
- 11. април 2024. године у 18 часова: Отварање изложбе *Сан*, студената Факултета уметности у Приштини (Косовска Митровица);
- 10. мај 2024. године у 18 часова: вођење кроз изложбу *Сан*, Студенти Факултета ликовних уметности у Косовској Митровици;
- 12. јун 2024. године у 18 часова: отварање изложбе *СНОВИћење*. Излагачи: Марта Србуљ, Катарина Невенић и Милица Масаловић;
- 26. новембар 2024. године у 18 часова: отварање изложбе „Бајковита мора“, Теодора Кокоруш, студент Факултета ликовних уметности у Београду.
- У оквиру пројекта „Стари занати и савремено стваралаштво“, ауторке Невене Поповић, ванредне проф. Факултета уметности Косовска Митровица/Звечан, успостављена је сарадња са Заводом за проучавање културног развоја. Истраживачи Завода Драгана Мартиновић и Видан Богдановић били су позвани да присуствују радионицама и предавањима старих заната у Штрпцу на Косову и Метохији, разговарају са студентима и

професорима и бележе њихове утиске о вештинама које су савладали, као и новим приступима старим занатима. Такође, креиран је упитник који су попуњавали и студенти и професори учесници радионица, а који је обухватио питања о процени самог пројекта, одржаних радионица и предавања, приређених додатних активности и о могућностима примене старих заната у њиховом будућем уметничком стваралаштву. На основу посматрања радионица и података добијених из упитника, у току је креирање извештаја који ће бити објављен 2025. године у посебној публикацији пројекта, чија ће промоција бити одржана у Заводу 2025. године, уз приређивање изложбе студената са летње радионице у Штрпцу.

4.3 Награда „Новица Тадић“

Координатор: Владимир Коларић.

Сарадници: Видан Богдановић.

Награда „Новица Тадић“ за младе песнике коју Завод за проучавање културног развитка од 2018. године додељује на иницијативу Министарства културе, ове године је додељена Тамари Радевић за збирку „Безгранични прелаз“.

Петочлана комисија је разматрала 30 пристиглих рукописа, а награда је свечано додељена 17. јула, на дан рођења Новице Тадића, када је награду добитници уручио министар културе Никола Селаковић. Збирка је према плану објављена у оквиру едиције „Присуства“ у издању Завода, а у децембру је одржана промоција књиге.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4242	Услуге образовања, културе и спорта.	Услуге културе.	Трошкови хонорара чланова комисије и друге услуге образовања, културе и спорта.	550,000.00	548,445.34	1,554.66
			Новчана награда за добитнике награде.			
			Израда ленте.			
Укупно				550,000.00	548,445.34	1,554.66

4.4 Београдски контрапункт и Форум о стваралаштву

Координатори: Маја Маринковић и Владимир Коларић.

Сарадници: Јасна Димитријевић, Мина Милановић и Марио Димитријевић.

Осми *Београдски контрапункт*, скуп који су организовали Министарство културе Републике Србије као покретач и Завод за проучавање културног развоја као реализатор. одржан је 6. новембра 2024. године у Југословенској кинотеци у Београду. Овогодишња тема „Култура, уметност и вештачка интелигенција“ окупила је истакнуте стручњаке, уметнике и мислиоце, и при том инспирисала живу дискусију о томе како развој ове технологије мења свет културе и стваралаштва, доносећи нове изазове. Скуп је отворио помоћник министра културе Миодраг Ивановић, нагласивши значај ове теме за друштво и културу данашњице.

Учесници: Алфи Баун, виши предавач на Краљевском колеџу у Лондону, професор Предраг Јаничић са Математичког факултета Универзитета у Београду, Јуенхао Цуеј, професор са Универзитета за пошту и телекомуникације у Пекингу, Примож Крашовец, социолог и доцент на Одсеку за социологију Филозофског факултета Универзитета у Љубљани, Урош Крчадинац, дигитални уметник и професор дигиталне уметности и рачунарства на Факултету за медије и комуникације у Београду и филозоф Душко Прелевић, професор на Одељењу за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Београду. Модератор: Дивна Вуксановић, професор на Универзитету уметности у Београду.

Медији и јавност су показали велико интересовање за скуп, а у издању Завода објављена је и публикација посвећена овој конференцији.

Форум о стваралаштву у 2024. години био је посвећен *уметничкој музици* а за циљ је имао мапирање и анализирање стања и проблема у области уметничке музике. Форум је трајао шест дана и обухватио је следеће теме: *Музичко образовање у Србији, Нове перспективе за оркестарску музику у Србији, Фестивали уметничке музике у Србији, Опера у Србији: стање и перспективе, Међународна сарадња, перспективе и улога медија у промоцији уметничке музике и Хорови у Србији: тренутно стање и перспективе*. Форум је окупио бројне стручњаке из области уметничке музике, укупно 23 ученика: др Срђан Тепарић, продекан за науку и доцент на Факултету музичке уметности у Београду, Слађана Шегавчић, директорка музичке школе *Даворин Јенко* и председница *Заједнице музичких и балетских школа Србије*, Данијела Јовић, директорка *Школе за музичке таленте Ђуприја*, Бојана Несторовић, директор и оснивач уметничког образовања *Чаробна фрула*, др Александра Паладин, музиколог и

теоретичар медија, помоћница извршног директора музичке продукције РТС-а, Даница Максимовић, уредница програма Београдске филхармоније, Милош Јовановић, оснивач камерног оркестра *Музикон*, Роман Бугар, директор Зрењанинске филхармоније; проф. Бошко Радојковић, оснивач и директор фестивала „Гитар арт“, др Јелена Јанковић – Бегуш, уредница и продуценткиња програма уметничке музике у „ЦЕБЕФ-у“, Милан Радуловић, главни и одговорни уредник Новосадских музичких свечаности, мр Јованка Вишекруна Јанковић, пијанисткиња, оснивачица и уметничка директорка фестивала *Артлинк*, Маја Ђоловић Васић, музиколошкиња и чланица програмске комисије *Мокрањчевих дана*; Владан Ђурковић, редитељ, доцент на Факултету музичке уметности у Београду и заменик управника Народног позоришта у Београду; мр Драгана Бранислава Радаковић, директор Опере Српског народног позоришта и професор на Факултету музичке уметности у Београду, Тадија Милетић, позоришни редитељ, ванредни професор на Институту за уметничку игру и на Факултету савремених уметности, оснивач и председник организације *Културни елемент*, др Вања Грбовић, музиколог и научни сарадник *Музиколошког института САНУ*; Александар Пековић, управник *Задужбине Илије М. Коларца*; Јелена Михаиловић, виолончелисткиња, специјалиста музичке уметности и докторант ФДУ, Јасна Зрновић, дугогодишњи члан хора *Иво Лола Рибар* и генерална секретарка Националне комисије за Унеско; Вишња Димитријевић, музички теоретичар и извођач, диригент хора *Појоча Дружба* и дугогодишњи члан хора *Collegium Musicum*, Вања Бисерчић, одговорни уредник редакције за хорску музику Музичке продукције РТС; Бојан Стојчевић, диригент хора *Прво београдско певачко друштво*. Разговори су били добро посећени, окупивши око 200 људи за шест дана. Будући да су разговори документовани у форми видео материјала, у припреми је документарни филм о Форуму, као и штампано издање. На основу резултата разговора саставиће се препоруке за Министарство културе Републике Србије.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставке буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4216	Закуп имовине и опреме.	Закуп имовине и опреме.	Изнајмљивање опреме за видео снимање и симултани превод.	325,000.00	325,000.00	0.00
4221	Трошкови службених путовања у земљи.	Трошкови превоза на службеном путу у земљи (авион, аутобус, воз и сл.) и трошкови смештаја на службеном путу.	Трансфер учесника. Хотелски смештај за учеснике.	200,000.00	200,000.00	0.00
4222	Трошкови службених путовања у иностранству.	Трошкови превоза за службени пут у иностранство (авион, аутобус, воз и сл.).	Авио превоз за учеснике.	200,000.00	200,000.00	0.00
4231	Административне услуге.	Услуге превођења и остале административне услуге.	Симултани превод и превод публикација.	200,000.00	200,000.00	0.00
4237	Репрезентација.	Репрезентација.	Кетеринг и репрезентација.	250,000.00	250,000.00	0.00
4242	Услуге образовања, културе и спорта.	Услуге културе.	Услуга сниматеља. Услуга редитеља Услуга израде анимације Услуга монтаже Услуга сценаристе Хонорар модератора	2,150,000.00	2,147,119.44	2,880.56
Укупно				3,325,000.00	3,322,119.44	2,880.56

4.5 Библиотека Завода за проучавање културног развитка

Координатори: Маријана Узуновски и Јелена Ђорђевић.

Основна делатност Библиотеке Завода за проучавање културног развитка је да пружа приступ информацијама тако што их свеобухватно прикупља, обрађује и ставља на располагање истраживачима Завода, као и свим заинтересованим странама. У обављању своје делатности Библиотека Завода прати и примењује принципе савременог библиотекарства, редовно прати прописе и набавља актуелну стручну литературу.

Ове године координатори пројекта Библиотека Завода интензивирали су рад на умрежавању са специјалним библиотекама као и јавним библиотекама у Србији, и постали чланови Секције за стручно усавршавање и професионални развој Библиотечког друштва Србије. О раду библиотеке и Завода написано је пет радова, који ће бити објављени у зборницима. Радови су презентовани на следећим конференцијама:

- Библионет 2024, највећа годишња конференција библиотекара Србије, одржана на Тари;
- конференција „Дигитална хуманистика“ у Крушевцу, септембар 2014;
- Жички сабор библиотекара одржан у Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ у Краљеву, октобра 2024;
- конференција библиотекара "Библиотеке за боље сутра" у организацији Народне библиотеке Мостар, децембар 2024;
- конференција Библиотекарског друштва Србије под насловом „Радно окружење библиотекара“, одржана у Градској библиотеци Панчево, децембар 2024.

Настављен је рад на Дигиталном архиву Завода који представља својеврстан вид дигиталне библиотеке свих издања и материјала Завода насталих у периоду од 1967. до 2020. године и обухвата укупно 247 јединица, који је јавно доступан на интернет домену: <https://arhiva.zaprokul.org.rs/> као и рад на сајту часописа Култура – дигиталној бази: <https://www.casopiskultura.rs/>

Библиотечки фонд је обogaћен публикацијама набављеним куповином, као и публикацијама добијеним поклоном. Повећање фонда публикацијама из области културе, социологије, теорије и историје уметности допринело је квалитетнијем раду истраживача на пројектима.

Редовни годишњи извештај о библиотечком пословању достављен је Народној библиотеци Србије и Републичком заводу за статистику Републике Србије, преко Матичног одељења Библиотеке града Београда.

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4263	Материјали за образовање и усавршавање запослених.	Публикације, књиге, часописи.	Стручна литература.	50,000.00	49,225.00	775.00
5122	Административна опрема.	Намештај и административна опрема.	Намештај.	120,000.00	120,000.00	0.00
Укупно				170,000.00	169,225.00	775.00

4.6 PRESS извештај

Координатор: Јелена Ђорђевић

Завод за проучавање културног развитка у 2024. години промоцију културних догађаја и програма вршио је путем свих доступних канала маркетинга, а велика пажња посвећена је медијском наступу установе на телевизијама са националним фреквенцијама, као и реномираним дневним и недељним часописима.

Саопштења Завода, као и фотографије које је су настале током медијског праћења догађаја одржаних у Заводу, или у сарадњи са њим, преношени су у целини или деловима у многим медијима. Новинари су користили податке и објашњења разних тема, позивајући истраживаче да одговоре на важна и актуелна питања у култури.

О Заводу је ове године пренето преко 358 вести. Објављено је преко 310 чланака у штампи и на интернету у којима смо презентовали разна дешавања, саветовали и износили податке на тему културе. Директор, портпарол и истраживачи Завода су преко 48 пута на телевизији и радију обавештавали о најновијим дешавањима у култури.

Појачана је продукција за све друштвене мреже, које такође бележе раст. Број пратиоца Завода на Фејсбук страници износи: 10.544 активних корисника, док Инстаграм налог има 1.759 пратилаца. Медијска мејлинг листа Завода и листа институција културе и организација сада броји преко 2.500 контаката.

Штампа и интернет у 2024. години

– 30. децембар, uns.org.rs, [Музеји и галерије су и за особе са инвалидитетом](#)

- 30. децембар, tanjug.rs, [Успех сарадника Завода](#)
- 30. децембар, blic.rs, [Успех сарадника Завода](#)
- 30. децембар, glaszapadnesrbije.rs, [Успех сарадника Завода](#)
- 30. децембар, telegraf.rs, [Успех сарадника Завода](#)
- 25. децембар, naslovi.net, [Поетски фодо на српском језику](#)
- 25. децембар, politika.rs, [Поетски фодо на српском језику](#)
- 22. децембар, у Политици је објављен чланак [Век балета у Србији у часопису Култура](#)
- 03. децембар, seecult.org, [Промоција збирке песама Безгранични прелаз](#)
- 03. децембар, naslovi.net, [Укуси Србије стигли у Беч](#)
- 03. децембар, vesti-online.com, [Укуси Србије стигли у Беч](#)
- 03. децембар, у Франкфуртским вестима објављен је чланак [Укуси Србије стигли у Беч](#)
- 03. децембар, у Франкфуртским вестима објављен је чланак [Укуси Србије стигли у Беч](#)
- 24. новембар, rasejanje.info, [Гастрономска баштина Србије у Бечу](#)
- 24. новембар, svetlanamatic.com, [Гастрономска баштина Србије у Бечу](#)
- 24. новембар, minakaradzic.com, [Гастрономска баштина Србије у Бечу](#)
- 22. новембар, vojvodinauzivo.rs, [Анкета о културном животу у Зрењанину](#)
- 19. новембар, vesti-online.com, [О едицији Укуси](#)
- 14. новембар, у Политици је објављен чланак [Нове перспективе за оркестарску музику](#)
- 14. новембар, m.seecult.org, [Форум о стваралаштву: Нове перспективе за оркестарску музику](#)
- 14. новембар, seecult.org, [Форум о стваралаштву: Нове перспективе за оркестарску музику](#)
- 14. новембар, izlazak.com, [Форум о стваралаштву: Нове перспективе за оркестарску музику](#)
- 14. новембар, у Политици је објављен чланак [Будућност оркестарске музике у Србији](#)
- 14. новембар, dnevnik.rs, [О избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња - предложена збирка Слободни дани Елене Чаушеску](#)
- 10. новембар, у листу Дневник објављен је чланак о [избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња - предложена збирка Слободни дани Елене Чаушеску](#)
- 08. новембар, kulture.rs, [О избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња - предложена збирка Слободни дани Елене Чаушеску](#)
- 08. новембар, zkv.rs, [О избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња - предложена збирка Слободни дани Елене Чаушеску](#)
- 08. новембар, rtv.rs, [О избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња - предложена збирка Слободни дани Елене Чаушеску](#)
- 08. новембар, seecult.org, [О избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња - предложена збирка Слободни дани Елене Чаушеску](#)
- 08. новембар, у листу Вечерње новости објављен је чланак [Спој технологије и хуманих циљева](#)
- 08. новембар, у листу Курир објављен је чланак о изложби [Не пропустите](#)
- 07. новембар, naslovi.net, [Човек и даље управља вештачком интелигенцијом](#)
- 07. новембар, politika.rs, [Човек и даље управља вештачком интелигенцијом](#)
- 07. новембар, izprveruke.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07. новембар, naslovi.net, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07. новембар, balkanekspresrb.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07. новембар, danas.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07. новембар, time.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)

- 07.новембар, rts.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07.новембар, у листу Информер објављен је чланак [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07.новембар, pressonline.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07.новембар, fonet.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 07.новембар, danas.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 06.новембар, tanjug.rs, [Изложба Данила Матаруге](#)
- 05.новембар, у листу Данас најављен је [Осми Београдски контрапункт](#)
- 04.новембар, rts.rs, [Осми Београдски контрапункт](#)
- 01.новембар, urbanbug.net, [Људска несавршеност и дигиталне грешке: Изложба АИД](#)
- 31.октобар, novosti.rs, [Људска несавршеност и дигиталне грешке: Изложба АИД](#)
- 31.октобар, naslovi.net, [Људска несавршеност и дигиталне грешке: Изложба АИД](#)
- 30.октобар, blic.rs, [Најављен осми Београдски контрапункт](#)
- 30.октобар, vesti.rs, [Најављен осми Београдски контрапункт](#)
- 30.октобар, naslovi.net, [Најављен осми Београдски контрапункт](#)
- 29.октобар, sputnikportal.rs, [Београдски контрапункт](#)
- 29.октобар, naslovi.net, [Београдски контрапункт](#)
- 28.октобар, diplomacyandcommerce.rs, [Изазови вештачке интелигенције: Београдски контрапункт](#)
- 28.октобар, naslovi.net, [Изазови вештачке интелигенције: Београдски контрапункт](#)
- 28.октобар, novosti.rs, [Изазови вештачке интелигенције: Београдски контрапункт](#)
- 25.октобар, radiotrebinje.com, [Догодине Укуси Источне Херцеговине](#)
- 25. октобар, herceg.tv, [Завод представио своја издања у Требињу](#)
- 25.октобар, informer.rs, [У Заводу рађа најстарија лоза](#)
- 24.октобар, padrino.ba, [Трибина Завода у Требињу](#)
- 24.октобар, radiotrebinje.com, [Трибина Завода у Требињу](#)
- 22.октобар, naslovi.net, [НАЈЛЕПШИ ПРЕДЕЛИ И УКУСИ СРБИЈЕ – ГАСТРОНОМСКА МАПА СРБИЈЕ](#)
- 22.октобар, politika.rs, [НАЈЛЕПШИ ПРЕДЕЛИ И УКУСИ СРБИЈЕ – ГАСТРОНОМСКА МАПА СРБИЈЕ](#)
- 21.октобар, novosti.rs, [Трибина „Дани Републике Србије у Републици Српској - културно историјска и природна баштина“](#)
- 21.октобар, naslovi.net, [Трибина „Дани Републике Србије у Републици Српској - културно историјска и природна баштина“](#)
- 20.октобар, balkanekspresrb.rs, [НАЈЛЕПШИ ПРЕДЕЛИ И УКУСИ СРБИЈЕ – ГАСТРОНОМСКА МАПА СРБИЈЕ](#)
- 17.октобар, rtrs.tv, [Представљање издања и активности Завода у Бањалуци](#)
- 15.октобар, seecult.org, [Представљање издања и активности Завода у Бањалуци](#)
- 15.октобар, balkanekspresrb.rs, [Филмови о истраживању Запрокула](#)
- 15.октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 14.октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 12.октобар, у културном додатку Политике објављен је текст [Живот сликан јарким бојама](#)
- 12. октобар, у програмској шеми РТС 2 филмови о истраживању Запрокула - [Стактарске, занатске и уметничке радионице у Србији](#)
- 11.октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 11.октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 11.октобар, у листу Народне новине објављен је чланак [Пет ауторки у ужем избору за награду Милица Стојадиновић Српкиња](#)
- 10.октобар, seecult.org, [Трибина Јужна Америка између трампизма и нове левице](#)

- 8.октобар, radioplaneta.co.rs, [Публикација Завода у ужем избору награде Милица Стојадиновић Српкиња](#)
- 8.октобар, seecult.org, [Публикација Завода у ужем избору награде Милица Стојадиновић Српкиња](#)
- 8.октобар, rtv.rs, [Публикација Завода у ужем избору награде Милица Стојадиновић Српкиња](#)
- 6.октобар, pancevac-online.rs, [Укуси Делиблатске пешчаре манифестација инспирисана публикацијом Завода](#)
- 6.октобар, vojvodjanskiagrар.rs, [Укуси Делиблатске пешчаре манифестација инспирисана публикацијом Завода](#)
- 6.октобар, epancevo.rs, [Укуси Делиблатске пешчаре манифестација инспирисана публикацијом Завода](#)
- 6.октобар, vojvodina.travel, [Укуси Делиблатске пешчаре манифестација инспирисана публикацијом Завода](#)
- 6.октобар, srcelutajuce.com, [Укуси Делиблатске пешчаре манифестација инспирисана публикацијом Завода](#)
- 6.октобар, pancevac-online.rs, [Укуси Делиблатске пешчаре манифестација инспирисана публикацијом Завода](#)
- 4.октобар, у листу Вечерње новости објављен је чланак [Стратегија културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, communications.rs, [Учешће пр-а Завода на Booktalk-у 2024](#)
- 1.октобар, nshronika.rs, [Учешће пр-а Завода на Booktalk-у 2024](#)
- 1.октобар, vojvodjanske.rs, [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, zrenjanin.rs , [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, vojvodjanski.com, [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, naslovi.net, [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, topvesti.rs, [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, ilovezrenjanin.com, [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 1.октобар, rtvsantos.com, [Свечано потписивање уговора о изради Стратегије развоја културе града Зрењанина](#)
- 30.септембар, novosti.rs, [Фестивал словачког наивног сликарства](#)
- 30.септембар, urbanbug.net, [Фестивал словачког наивног сликарства](#)
- 30.септембар,naslovi.net , [Фестивал словачког наивног сликарства](#)
- 30.септембар, seecult.org , [Фестивал словачког наивног сликарства](#)
- 27. септембар, www.021.rs, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 27. септембар, naslovi.net, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 27. септембар, wifi.telekom.rs, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 27. септембар, gradskeinfo.rs, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 27. септембар, kulture.rs, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 27. септембар, skcns.org, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 27. септембар, izprveruke.rs, [Промоција уметничког стваралаштва Андреје Каргачин](#)
- 26.септембар, srbija.gov.rs, [Дани Србије у Републици Српској](#)
- 23.септембар, glassrpske.com, [Дани Србије у Републици Српској](#)
- 18.септембар, cacak-dis.rs, [Завод на стручно - научном скупу БИБЛИОНЕТ](#)

- 18.септембар, biblioteka-uzice.rs , [Завод на стручно - научном скупу БИБЛИОНЕТ](#)
- 18.септембар, ozonpress.net, [Завод на стручно - научном скупу БИБЛИОНЕТ](#)
- 18.септембар, epicentarpres.rs, [Завод на стручно - научном скупу БИБЛИОНЕТ](#)
- 15.септембар, estetikodrustvosrbije.com, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 23.август, mondo.rs, [Јесте ли знали да на Дорћолу постоји виноград, а лоза у њему је стара скоро 100 година](#)
- 23.август, danas.rs, [Јесте ли знали да на Дорћолу постоји виноград, а лоза у њему је стара скоро 100 година](#)
- 23.август, naslovi.net, Јесте ли знали да на Дорћолу постоји виноград, а лоза у њему је стара скоро 100 година
- 23.август, studentskevesti.rs, [Јесте ли знали да на Дорћолу постоји виноград, а лоза у њему је стара скоро 100 година](#)
- 23.август, rts.rs, [Јесте ли знали да на Дорћолу постоји виноград, а лоза у њему је стара скоро 100 година](#)
- 8.август, magazin.politika.rs, [Лав фест променио слику Врњачке Бање](#)
- 8.август, у листу Политика објављен је чланак [Лав фест променио слику Врњачке Бање](#)
- 8. август, vesti-online.com, [У славу српске културе](#)
- 29. јул, у листу Вечерње новости објављен је чланак [Потреба се подели на реч](#)
- 24. јул, у листу Политика објављен је чланак [Тамара Радевић добитница награде Новица Тадић](#)
- 21. јул, у Базару о [истраживању Завода о стаклу у интервју са уметницом Јеленом Милошевић](#)
- 20. јул, у листу Данас објављен је чланак [Новица Тадић додељен Тамари](#)
- 18. јул, у листу Вечерње новости објављен је чланак [Лирска палета узлета](#)
- 18. јул, у листу Дневник објављен је чланак [Тамара Радевић глас који треба читати](#)
- 18. јул, у листу Курир објављен је чланак [Додељена награда Новица Тадић](#)
- 18. јул, kurir.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, srbijasutra.blog , [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, dnevnik.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, balkanekspresrb.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, srbija.gov.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, dobrevesti.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, seecult.org, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, telegraf.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, tanjug.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, objektiv.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 18. јул, izprveruke.rs, [Тамара Радевић лауреат награде Новица Тадић](#)
- 9. јул, у листу Политика објављен је чланак [Светлост у свету](#)
- 8. јул, radiomitrovicasever.com, [Рад Запрокула и Факултета уметности на пројекту Стари занати и савремено уметничко образовање](#)
- 8. јул, radiokontaktplus.org, [Рад Запрокула и Факултета уметности на пројекту Стари занати и савремено уметничко образовање](#)
- 8. јул, gorazdevac.com, [Рад Запрокула и Факултета уметности на пројекту Стари занати и савремено уметничко образовање](#)
- 8. јул, kos-info.ne, [Рад Запрокула и Факултета уметности на пројекту Стари занати и савремено уметничко образовање](#)
- 4. јул, seecult.org, [Трибина Светлост свету](#)
- 4. јул, izlajak.com, [Трибина Светлост свету](#)
- 26. јун, politika.rs, [Индијски песник као рок звезда](#)
- 26. јун, verakoreni.com, [Индијски песник као рок звезда](#)

- 26. јун, naslovi.net, [Индијски песник као рок звезда](#)
- 26. јун, verakoreni.com, [Индијски песник као рок звезда](#)
- 19. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 18. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 17. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 14. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 13. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 30. мај, fdu.bg.ac.rs, [Промоција књиге Држава и култура у транзицији](#)
- 26. јун, у листу Политика објављен је текст [Индијски песник као рок звезда](#)
- 20. мај, novo.ssd.org.rs, [Представљање зборника „Лепа села лепо копне“](#)
- 20. мај, balkanekspresrb.rs, [Представљање зборника „Лепа села лепо копне“](#)
- 20. мај, seecult.org, [Представљање зборника „Лепа села лепо копне“](#)
- 18. мај, у листу Политика објављен је текст [Позоришна дремка](#)
- 13. мај, у листу Политика објављен је текст [Значај балетских награда кроз векове](#)
- 10. мај, rtv.rs, [Сећање на Трива Инђића](#)
- 10. мај, novosti.rs, [Шта се све рефлектује у стаклу? Истраживање Завода](#)
- 10. мај, naslovi.net, [Шта се све рефлектује у стаклу? Истраживање Завода](#)
- 10. мај, izlajak.com, [Шта се све рефлектује у стаклу? Истраживање Завода](#)
- 11. април, tvmost.info, [Изложба радова студената ФУ у Косовској Митровици](#)
- 11. април, radiomitrovicasever.com, [Изложба радова студената ФУ у Косовској Митровици](#)
- 11. април, tvmost.info, [Изложба радова студената ФУ у Косовској Митровици](#)
- 11. април, radiomitrovicasever.com, [Изложба радова студената ФУ у Косовској Митровици](#)
- 11. април, novosti.rs, ["Сан" троје младих аутора](#)
- 11. април, svetionik.com, ["Сан" троје младих аутора](#)
- 11. април, naslovi.net, ["Сан" троје младих аутора](#)
- 6. април, у листу Вечерње новости објављен је текст [Град посвећен писцима](#)
- 5. април, у листу Политика објављен је текст [Конкурс Новица Тадић](#)
- 5. април, у листу Вечерње новости објављен је текст [Конкурс Новица Тадић](#)
- 3. април, у листу Дневник објављен је текст [Конкурс Новица Тадић](#)
- 3. април, dnevnik.rs, [Конкурс Новица Тадић](#)
- 27. март, blic.rs, [Почасни докторат сарадника Завода](#)
- 26. март, glaszapadnesrbije.rs, [Почасни докторат сарадника Завода](#)
- 26. март, telegraf.rs, [Почасни докторат сарадника Завода](#)
- 20. март, у листу Данас објављен је чланак [Шири избор за награду](#)
- 19. март, naslovi.net, [Век балета у Србији](#)
- 19. март, у листу Политика објављен је чланак [Скуп о историји балета у Србији](#)
- 16. март, у листу Данас објављен је чланак [Век балета у Србији](#)
- 16. март, danubeogradu.rs, [Век балета у Србији](#)
- 16. март, in4s.net, [Век балета у Србији](#)
- 15. март, lat.rt.rs, [Век балета у Србији](#)
- 15. март, fonet.rs, [Век балета у Србији](#)
- 15. март, politika.rs, [Век балета у Србији](#)
- 15. март, baleti.hr, [Век балета у Србији](#)
- 15. март, у листу Чачански глас објављен је чланак [О стратегији културе Града Чачка](#)
- 15. март, caglas.rs, [О стратегији културе Града Чачка](#)
- 14. март, domomladine.org, [Трибина Хришћанство и савремена култура](#)
- 14. март, у листу Народне новине Ниш објављен је текст [Конкурс Новица Тадић](#)

- 14.март, seecult.org, [Век балета у Србији](#)
- 13.март, lookerweekly.com, [Век балета у Србији](#)
- 13.март, politika.rs, [Конкурс Новица Тадић](#)
- 12.март, rts.rs, [Естетске вредности и тржиште уметнина](#)
- 11.март, rts.rs, [Естетске вредности и тржиште уметнина](#)
- 11.март, rts.rs, [Естетске вредности и тржиште уметнина](#)
- 7.март, urbanbug.net, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, izlazak.com, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, kossev.info, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, naslovi.net, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, serbia.travel, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, politika.rs, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, fonet.rs, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, radiokontaktplus.org, [Откривање уметничких светова](#)
- 7.март, radiomitrovicasever.com, [Откривање уметничких светова](#)
- 6.март, vestinet.co.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 6.март, naslovi.net, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 6.март, tvlav.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 6.март, naslovi.net, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 6.март, infopress.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 6.март, caglas.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 5.март, novosti.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 5.март, izprveruke.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 4.март, tanjug.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 4.март, glaszapadnesrbije.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 30.фебруар, у Књижевним новинама, LXXVI/1340-1341 (Јануар-фебруар 2024), на стр. 16. објављен је текст [Рабиндранат Тагор и Београд](#)
- 27. фебруар, у листу Данас објављен је текст [Најсликанији Београђанин је платан](#)
- 25.фебруар,danubeogradu.rs, [Изложбе у Заводу](#)
- 20.фебруар,novosti.rs, [Сусрет са Слободанком Шефер](#)
- 20.фебруар,naslovi.net, [Сусрет са Слободанком Шефер](#)
- 20. фебруар, svetionik.com, [Две лозе старе два века](#)
- 20. фебруар,naslovi.net, [Две лозе старе два века](#)
- 20. фебруар, novosti.rs, [Две лозе старе два века](#)
- 20. фебруар, у листу Политика објављен је текст [У славу грожђа](#)
- 20. фебруар, у листу Илустрована политика објављен је текст [У славу грожђа](#)
- 18. фебруар, у листу Политика објављен је текст [Тајна винограда у срцу Београда](#)
- 18. фебруар, у листу Политика објављен је текст [Свети Трифун и на Дорћолу](#)
- 15. фебруар, rts.rs, [Отворена изложба У винограду Светог Трифуна](#)
- 14. фебруар, у листу Нови магазин објављен је текст [У винограду Светог Трифуна](#)
- 14.фебруар, rts.rs, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 12. фебруар, izprveruke.rs, [Отворена изложба У винограду Светог Трифуна](#)
- 9. фебруар, у листу Данас објављен је текст [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, izlazak.com, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, seecult.org, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, tanjug.rs, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, podrinske.com, [У винограду Светог Трифуна](#)

- 8. фебруар, agroklub.rs, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, tanjug.rs, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, 24sedam.rs, [Отворена изложба "У винограду Светог Трифуна"](#)
- 8. фебруар, у листу Подрињске објављен је текст [У винограду Светог Трифуна](#)
- 6. фебруар, у листу Политика објављен је чланак [У винограду Светог Трифуна](#)
- 6. фебруар, rts.rs, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 3. фебруар, у листу Политика објављен је чланак [Синергија наслеђа и савременог стваралаштва](#)
- 3. фебруар, politika.rs, [Синергија наслеђа и савременог стваралаштва](#)
- 3. фебруар, naslovi.net, [Синергија наслеђа и савременог стваралаштва](#)
- 3. фебруар, uziceoglasnatabla.com, [Синергија наслеђа и савременог стваралаштва](#)
- 2. фебруар, naslovi.net, [У славу грожђа вина и лозе - Нова дела Слободанке Ракић Шефер](#)
- 2. фебруар, novosti.rs, [У славу грожђа вина и лозе - Нова дела Слободанке Ракић Шефер](#)
- 30. јануар, danubeogradu.rs, [Изложбе у Заводу](#)
- 25. јануар, uziceoglasnatabla.com, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, zlatiborski.okrug.gov.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, informer.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, uzicemedia.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, naslovi.net, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, tvlav.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, zoomue.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, radioluna.info, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, tv5.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, uzickaposla.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, infoera.rs [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 27. јануар, glaszapadnesrbije.rs, [Ужице се припрема за престоницу културе](#)
- 25. јануар, informer.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, uzice.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, glaszapadnesrbije.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 18. јануар, novosti.rs, [Млади у Фокусу изложба Четири](#)
- 18. јануар, naslovi.net, [Млади у Фокусу изложба Четири](#)
- 18. јануар, uzvik.rs, [Изложба ЧЕТИРИ у Галерији Завода](#)
- 4. јануар, у листу НИН објављен је чланак [Откачено и еманциповано](#)

Телевизија и штампа у 2024. години

- 23. новембар, [Гастрономија Србије у Бечу](#)
- 07. новембар, у емисији Културни дневник на РТС о Београдском контрапункту
- 07. новембар, у емисији Магазин на првом на Радио Београду о Београдском контрапункту
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, tanjug.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 07. новембар, rts.rs, [Отворен осми Београдски контрапункт](#)
- 04. новембар, rts.rs, [Осми Београдски контрапункт](#)
- 04. новембар, у емисији Београдско поподне најављен је Осми Београдски контрапункт
- 25. октобар, radiotrebinje.com, [Догодине Укуси Источне Херцеговине](#)

- 25. октобар, на Тв Херцег [Завод представио своја издања у Требињу](#)
- 24. октобар, radiotrebinje.com, [Трибина Завода у Требињу](#)
- 17. октобар, rtrs.tv, [Представљање издања и активности Завода у Бањалуци](#)
- 15. октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 14. октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 11. октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 11. октобар, rts.rs, [Филозофија медија: медији и интелигенција](#)
- 1. октобар, о новој [Стратегији развоја културе града Зрењанина на ТВ Сантос](#)
- 22. август, о чувеној лози у дворишту Завода [др Јелена Ђорђевић Милошевић](#)
- 17. јул, о награди Новица Тадић у [Културном дневнику РТС-а](#)
- 8. јул, о сарадњи Завода и Факултета уметности за РТ Митровица говорила је [Драгана Мартиновић, истраживач Завода](#)
- 1. јул, гост поткаста Умами шегрт истраживач Завода [Дејан Загорац](#)
- 19. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 18. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 17. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 14. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 13. јун, rts.rs, [Естетика, уметност, стил](#)
- 15. јун, у Јутарњем програму РТС-а о трибини Лепа села лепо копне говори [Дејан Загорац](#)
- 17. јун, у Јутарњем програму Студија Б о трибини [Лепа села лепо копне говори Дејан Загорац](#)
- 15. јун, у Јутарњем програму Студија Б о трибини Лепа села лепо копне [говори Дејан Загорац](#)
- 7. мај, у емисији Код два бела голуба о издању Завода [Птица са два гнезда](#)
- 11. април, tvmost.info, [Изложба радова студената ФУ у Косовској Митровици](#)
- 11. април, radiomitrovicasever.com, [Изложба радова студената ФУ у Косовској Митровици](#)
- 12. март, rts.rs, [Естетске вредности и тржиште уметнина](#)
- 11. март, rts.rs, [Естетске вредности и тржиште уметнина](#)
- 11. март, rts.rs, [Естетске вредности и тржиште уметнина](#)
- 6. март, tvlav.rs, [Конференција етнолога у Чачку](#)
- 15. фебруар, rts.rs, [Отворена изложба У винограду Светог Трифуна](#)
- 14. фебруар, rts.rs, [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, у емисији Пробуди се на Новој С др Ј. Ђорђевић о изложби [У винограду Светог Трифуна](#)
- 8. фебруар, у Јутарњем програму Студија Б др Ј. Ђорђевић о изложби [У винограду Светог Трифуна](#)
- 6. фебруар, у емисији Златни пресек на РБ 2 о изложби [У винограду Светог Трифуна](#)
- 25. јануар, uziimedia.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, radioluna.info, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 25. јануар, tv5.rs, [Представљена Стратегија културе града Ужица](#)
- 24. јануар, на ТВ Лав Ужице о [Стратегији културе града Ужица](#)
- 23. јануар, у емисији Око магазин говори [Јован Пејчић о издању Завода](#)

5 ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

5.1 Временска линија културе Републике Србије и Срба ван матице

Координатори: Слободан Мрђа и Владимир Коларић.

Сарадници: Сениша Стефановић и Видан Богдановић.

Временска линија културе Републике Србије и Срба ван матице је осмишљена са циљем да пружи неке одговоре на изазове које намеће савремена култура с обзиром на то да на глобалном нивоу преовлађују садржаји који доводе у питање не само њен смисао већ и њен опстанак, те је важно подсетити на животни значај културе за сваког појединца и заједницу којој припада.

Временска линија културе Републике Србије и Срба ван матице омогућава да се на занимљив начин прошире, али и провере своја знања о култури Србије, при чему је посебна пажња посвећена деци и младима, који, њима блиским алатима, имају прилику да се боље упознају са културом своје државе и народа.

Основни циљ пројекта је да се култура Србије и српског народа промовише и учини што видљивијом, да се приближи свим грађанима наше земље као и туристима и осталим заинтересованим грађанима других земаља, уз развијање свести о њеним високим донетима и континуитету. Пројектом се указује на континуитет, ширину и домете српске културе и културе Републике Србије и подстиче њихово даље проучавање, али и дијалог о њима.

Током 2024. године настављена је континуирана израда нових одредница, као и обезбеђивање визуелног материјала за њихово илустровање.

Тренутно је у току израда посебне интернет презентације на којој ће бити представљена временска линија културе Републике Србије и Срба ван матице.

Планирано је да ова интернет презентација временске линије буде функционална, корисна и привлачна за посетиоце, са јасном структуром, уједињеним визуелним идентитетом кроз целу презентацију и јасним језиком. Посебна пажња ће се посветити квалитету садржаја (одредница) и релевантности свих информација. Такође, планирано је да презентација буде прилагођена различитим уређајима (мобилни телефони, таблети, рачунари), као и да буде доступна особама са инвалидитетом.

Планирано је да нова интернет презентација Временске линија културе Републике Србије и Срба ван матице буде доступна јавности у првом тромесечју 2025. године на домену: <https://vremenskalinijakulture.rs/>

Спецификација трошкова

ЕК	Опис	Ставка буџета	Спецификација	Планирано	Реализовано	Неутрошено
4235	Стручне услуге.	Остале стручне услуге	Стручни сарадници за израду одредница и остале потребне стручне услуге. Услуга дизајна.	1,100,000.00	1,057,460.38	42,539.62
5122	Административна опрема.	Рачунарска опрема.	Замена застареле аудио и видео опреме.	480,000.00	465,736.00	14,264.00
5151	Нематеријална имовина.	Компјутерски софтвер.	Zoom апликација (годишња лиценца).	20,000.00	20,000.00	0.00
Укупно				1,600,000.00	1,543,196.38	56,803.62

5.2 Интернет каталог слика уметника Надежде Петровић, Саве Шумановића и Јована Бијелића

Координатор: Пеђа Пивљанин.

Партнери: Народни музеј Србије, Београд.

У оквиру пројекта интернет каталога слика Надежде Петровић, Саве Шумановића и Јована Бијелића сачињен је план за слање писама музејима и галеријама које поседују дела наведених уметника. У међувремену је добијен материјал од Галерије Матице српске и Спомен збирке Павле Бељански у Новом Саду, Народног музеја у Зрењанину и Музеја Југославије и Музеја града у Београду, док се током 2025. године очекује успостављање сарадње са Народним музејом Србије у Београду, како би пројекат био завршен.